

Leto XXI. Stev. 153
GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIK
IVAN ŠINKOVEC
UREJA UREDNIŠKI ODBOR
List izhaja vsak dan razen petka. // Cena 10 dinarjev

Ljudska

PRAVICA

»LJUDSKA PRAVICA«
USTANOVljena 5. OKTOBRA
1934 // MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK. OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL. 1951 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
// OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z »BORBO«

OB OBISKU INDIJSKEGA MINISTRskega PREDSEDNIKA DJAVAHARLALA NEHRUJA V NAŠI DRŽAVI

Politika koeksistence je edina pot da ohranimo mir ter zagotovimo napredek človeške družbe

Beograd, 1. jul. (Tanjug). Indijski ministrski pred-
sednik Džavaharlal Nehru, ki se že drugi dan mudi v naši
državi, je danes na svečani seji MLO Beograda kot prvi
Azijec sprejel listino častnega meščana našega glavnega
mesta. Nehru, ki je prispel večeraj popoldne iz Salzburga, je
bil v Beogradu deležen nad vse manifestativnega sprejema.
Sinoči je bil tudi na Avali in zvečer na intimni večerji pri
predsedniku republike.

Danes so se začeli jugoslovansko-indijski politični raz-
govori.
Visokemu gostu v čast je predsednik republike danes
pridobil svečano kosilo, popoldne pa si je Nehru ogledal
Inštitut za jedrska raziskavanja v Vinči in prisostvoval
športni prireditvi na stadionu. Zvečer je bil gost na velikem
sprejemu pri predsedniku republike v Belem dvoru.

Predsedniku Nehruju so danes
slovesno izročili listino o beo-
grajskem častnem meščenstvu.
Nehru je prvi Azijec, ki je dobil
ta častni položaj v glavnem me-
stu Jugoslavije.

Diplomo mu je izročil pred-
sednik MLO Miloš Minić na sve-
čani seji, ki so se je udeležili vsi
odborniki beograjskega okraja in
poslanci Zvezne ljudske skup-
ščine iz Beograda s predsedni-
kom Mošo Pijačom in podpred-
sednikom Zveznega izvršnega
sveta Aleksandrom Rankovićem
in Rodoljubom Čolakovićem.

Manifestacije pred poslop-
jem beograjskega MLO

Nehru je prispel v poslopje
MLO na Studentovskem trgu ob

10. v spremstvu indijskega vele-
poslanika v Beogradu Radjašvar-
ja Dajala in našega veleposlanika
v New Delhiju Bogdana Crno-
brnje. Pri vходу so visokega
gosta pozdravili predsednik MLO
s podpredsednikoma in tajnikom
odбора.

Velika množica Beograđanov,
ki so že dobro uro prej prispeli
na veliki Studentovski trg, je
Nehruja tople pozdravila. Dva
pionirja odreda, ki je bil na časti
ni straži in v špalirju ob hod-
nikih, sta mu izročila šopke
cvetja.

Vsi navzoči v dvorani so Ne-
hruja sprejeli z aplavzom, ko je
vstopil s svojo hčerko Indjiro
Gandhi v dvorano. Svečano sejo
je začel predsednik Minić, ki je
med drugim rekel:

pogostili našega tovariša Tita.
Prosimo Vas, da se Vi in Vaši
sodelavci počutite v našem mestu
kakor doma, enako kakor so se
naš predsednik in ostali naši to-
variši, ki so ga spremljali, poču-
titi v Vaši krasni domovini
kakor doma.

Vaša ekscelenca, v Beogradu
in v vsakem kraju naše države
boste deležni odkritosrčnih sim-
patij in prijateljskih čustev do
narodov Vaše domovine in do
Vas osebno. V teh simpatijah se
zreči veliko spoštovanje in obču-
dovanje vseh naših državljanov
do Vas in do vsega, kar ste storili
v minulosti in kar delate zdaj za
napredek in srečo našega ljud-
stva in človeštva.

»Prosim vas, bodite prepriča-
ni,« je rekel Miloš Minić na kon-
cu, »da se prebivalci našega glav-
nega mesta iz vsega srca vesele,
da postanete častni meščan na-
šega mesta. Najbrž veste, da je
bila zgodovina Beograda, kakor
tudi zgodovina jugoslovanskih
narodov burna in da je prispe-
valo to mesto v boju jugoslovanskih
narodov proti tujim osvaja-
lcam, za svobodo in neodvis-
nost, za demokracijo in nove, so-
cialistične družbene odnose ne-
štete žrtve. V Vas vidijo Beograđ-
čani velikega boreca za taiste člo-
veške ideale in zato Vas z naj-
večjo radostjo sprejemajo za čast-
nega meščana Beograda.»

Govor predsednika Minića so
pozdravili vsi navzoči stoje in z
viharnim ploskanjem. Predsednik
Minić je stopil izza predsedniške
mize in izročil Nehruju listino
beograjskega častnega meščana.
Listina se glasi:

Častno priznanje

Ljudski odbor mesta Beograda je na svoji svečani seji
24. junija 1955 soglasno izvolil za

častnega meščana Beograda
glavnega mesta Federativne republike Jugoslavije
Njegovo ekscelenco gospoda
Džavaharlala Nehruja

predsednika vlade republike Indije, ugednega boreca za svo-
bodo in enakopravnost vseh narodov na svetu, enega izmed
organizatorjev in voditeljev velikega boja narodov Indije
za njihovo neodvisnost, organizatorja in voditelja republike
Indije in njene izgradnje in nadaljnega napredka, neutrud-
ljivga delavca za mir na svetu in vsestransko mednarodno
sodelovanje ter odkritosrčnega boreca za krepitev prijateljskih
vezí in sodelovanje med narodi republike Indije in Federa-
tivne ljudske republike Jugoslavije
o čemer mu izdajamo to, z zlatim pečatom potrjeno
listino.
V Beogradu, 1. julija 1955.

Predsednik MLO Beograda
Miloš Minić

ZAHVALA DJAVAHARLALA NEHRUJA

Svet je željan miru in napredka

Takoj potem je stopil na go-
vorniški oder častni meščan
Beograda Sri Džavaharlal Nehru in
imel v hindujsčini naslednji go-
vor:

Gospod predsednik in člani
Mestnega ljudskega odbora Beo-
grad!

Globoko sem počasiem s skle-
pom vašega odbora, da me raz-
glasite za častnega meščana va-
šega zgodovinskega mesta. Niste
mi mogli izkazati večje časti in
storiti večjega zadovoljstva, ka-
kor s tem, da ste me s to lepo
gesto združili s prebivalci vašega
mesta. V čast si štejem, da se
lahko zdaj obrnem na vas kot
svoje sosesčane.

Govorili ste o naših prejšnjih
bojih za neodvisnost in svobodo.
Naši deželi sta daleč druga od
druge in sli smo skozi različne
etape zgodovine, ki so terjale spe-
cifični razvoj obeh dežel. V mi-
nulosti so bile naše vezi zelo
omejene in lahko bi rekli, da so
narodi naših dežel malo vedeli
drug o drugem. Čeprav pa smo
bili daleč drug od drugega, je
nas vlekle drugega k drugemu
kot deželi in kot narode. Mi v In-
diji se čutimo zdaj počasične, da
lahko samtramo narode Južosla-
vije za svoje prijatelje in tova-

riše v mnogih stvareh, ki vpli-
vajo ne le na naši doč deželi,
marveč tudi na bodočnost miru
in napredka na svetu.

Pol stoletja smo spremljali ju-
naške boje vaših narodov za svo-
bodo. Zlasti v minuli svetovni
vojni smo globoko sočustvovali z
bridkimi izkušnjami, ki ste jih
doživljali, in se veselili, da ste iz-
šli iz njih kot zmagovalci. V bur-
nem miru, ki je sledil po drugi
svetovni vojni, je sila naša dežela
skozi mnoge izkušnje in težave.
Toda pod vodstvom vašega veli-
kega predsednika maršala Tita
ste trdno branili svojo lastno ne-
odvisno politiko in odklonili mi-
sel, da bi se odmaknili od nje
pod pritiskom ali v strahu pred
posledicami. Mi v Indiji smo si
prizadevali in si prizadevamo, da
bi prav tako uveljavili lastno ne-
odvisno politiko in zato tem bolj
občudujemo vašo hrabrost in
vztrajnost.

Pomen Titovega obiska
v Indiji

Zaradi vsega tega kakor tudi
zato, ker imamo mnogo skupnih
gledišč v obravnavanju velikih
svetovnih problemov, smo se zbli-
žali in razumevanje ter čvrsta
povezanost med našimi narodi

Vam tudi ob tej priložnosti za-
hvalimo za prisrčnost, s katero
ste v svoji domovini sprejeli in

pori vaše dežele že rodili sadove.
Tudi mi smo skušali koristiti tej
najpečji vseh stvari in prepričan

se Vam zahvaljujem za veliko
čast, ki ste mi jo izkazali in ki
me bo spominjala ne le na to

sem, da morajo naši združeni na-
poredi, marveč tudi na tesno pri-
ateljstvo med narodi Indije in
narodi Jugoslavije.

Konec govora Sri Nehruja so
prisotni sprejeli z viharnim svetov-
skanjem na čast Nehruju, indijs-
kim narodom in prijateljstvu
med obema deželama.

Darila mesta Beograda

Nato je predsednik Minić za-
ključil svečano sejo ter povabil

ZDRAVICA PREDSEDNIKA REPUBLIKE TITA

Zasluga Indije in Nehruja
za razvoj miroljubnega mednarodnega sodelovanja

Gospod predsednik vlade, go-
spe in gospodje, tovariši in tova-
rišice! Čutim se srečnega, da la-
hko danes tu v imenu naših na-
rodov, v imenu naše vlade in v
svojem imenu izrečem tople po-
zdrave in prisrčno dobrodošlico
dragim gostom iz Indije.

Zlasti ljubo mi je, da Vas vi-
dimo danes med nami in da lahko
izrečem dobrodošlico Vam gos-
pod predsednik, ki z občudova-
njo vrednim uspehom predstav-
ljate nam prijateljsko ljudstvo
Indije, ljudstvo, ki je v svoji dol-
gi in bogati zgodovini prispevalo
in še zdaj prispeva svoj veliki
delež k razvoju splošne človeške
civilizacije ter h krepitevi huma-
nistične in napredne človeške
misli. V Vaši osebi pozdravljamo
moža, ki si je pridobil zasluge za
svojo domovino, in državnika, ki
je s svojim političnim delom in
dejanji mnogo pripomogel k
zmanjšanju napetosti na svetu
ter k odstranitvi vojne bojazni in
nevarnosti.

Narode Indije in Jugoslavije

vežejo njihova trpljenja polna
zgodovina in mnoge podobnosti
v njihovem dolgoletnem in napor-
nem boju za narodno osvobodit-
ev in neodvisnost. Vežejo jih
skupne težnje po boljši bodoč-
nosti in skupni ideali miru. Strom
po Jugoslaviji dobro poznamo
in visoko cenimo pomembni prispe-
vede Indije za ohranitev svetov-
nega miru in razvijanje miroljub-
nih stikov med narodi in drža-
vami. Indija je pod Vašim vod-
stvom v obdobju po drugi svetov-
ni vojni, enako kakor tudi Jugos-
lavija, napela vse sile v izgrad-
nji boljšega življenja svojih na-

Nehruja, njegovo spremstvo in na
seji navzoče državne voditelje na
zakusko. Med zakusko je mini-
strski predsednik Nehru napisal
v svečano knjigo Beograda na-
slednje besede:

»Danes sem tudi jaz postal
meščan Beograda. To me je osre-
čilo in to je nova vez med naši-
ma deželama.«

Potem so predsedniku Nehruju
in gospe Indjiri Gandhi izročili
darila Beograda.

Nehru se je svojim gostiteljem
zahvalil za sprejem in darila in
je okrog 11. zapustil poslopje
MLO Beograda. Pred poslopijem
je bilo še vedno zbranih na deset-
tisoče Beograđanov, ki so svoje-
mu novemu častnemu sosesčanu
navdušeno vzklikali.

Slavnostno kosilo
v Izvršnem svetu

V zveznem izvršnem svetu je
predsednik republike Tito s so-
progo Jovanko pridelil Nehruju
danes opoldne svečano kosilo.
Kosila se je udeležilo blizu 100
gostov, med njimi Nehrujeva
hčerka Indjira Gandhi, glavni
tajnik zunanjega ministrstva
Pillaj, načelnik zunanjega mini-
strstva Azim Husain, veleposlan-
nik Dajal in tajnik veleposlani-
ništva Lukoze, dalje predsednik
Zvezne ljudske skupščine Moša
Pijača, podpredsednik Zveznega
izvršnega sveta Edvard Kardelj,
Aleksander Ranković, Svetozar
Vukmanović in Rodoljub Čolako-
vić, državna tajnika Koča Popo-
vić in Ivan Gošnjak, predsednik
Ljudske skupščine LR Crne gore
Blažo Jovanović, predsednik
Ljudske skupščine LR Makedo-
nije Lazar Koliševski, predsednik
Izvršnega sveta Srbije Jovan
Veselinov in drugi predstavniki
civilnih in vojaških oblasti.

Na kosilu sta si predsednik re-
publike Tito in ministrski pred-
sednik Nehru izmenjala zdravici.
Predsednik Tito je v svoji zdra-
vici rekel:

Danes se sestane
Zvezna ljudska skupščina

V Skupščini bo govoril indijski ministrski predsednik
Nehru

Danes ob 11. uri se bosta se-
stala Zvezni svet in Zbor proiz-
vajalcev Zvezne ljudske skup-
ščine. Potem ko bosta na dopol-
nednih ločenih sejah sprejela
dnevni red tega zasedanja, bosta
imela oba domova popoldne ob-
štirih skupno sejo. Na njej bo
govoril indijski ministrski pred-
sednik Nehru, ki je na uradnem
obisku v naši državi.

Na dnevnem redu skupščin-
skih domov je tudi razprava o
poročilu Zveznega izvršnega sve-
ta o razvoju gospodarstva v prv-
ih petih mesecih letošnjega leta.
O tem poročilu bo podal ekspoz-
čan zveznega izvršnega sveta
Dobrivoje Radosavljević. Na
skupni seji obeh domov bodo po-

ročali tudi predsedniki skupnih
komisij Zvezne ljudske skupščine
in Zveznega izvršnega sveta.

Skupščini bo o zunanji politiki
naše države poročal državni taj-
nik za zunanje zadeve Koča Po-
pović.

Skupščina bo obravnavala tudi
osnutek zakona o pokojninah in
osnutek zakona o pristojnostih
občinskih in okrajnih ljudskih
odborov.

VREMENSKA NAPOVED

za soboto, 2. julija

Sončno vreme, s delno dnevno
oblačnostjo, ki se bo proti večeru v
zahodni Sloveniji povečala. Tempera-
tura se bo še dvignila.

Državniški razgovori

Beograd, 1. jul. (Tanjug). —
Danes dopoldne ob 11. uri so se
začeli v Beogradu razgovori med
indijskim ministrskim pred-
sednikom Džavaharlalom Nehrujem
in predsednikom Jugoslavije
maršalom Titom. Izmed indijskih
predstavnikov sodelujejo v raz-
govorih generalni tajnik zunan-
jega ministrstva N. R. Pillaj, na-
čelnik unanajega ministrstva Azim
Husain in veleposlanik v Beo-
gradu Radjašvar Dajal. Izmed
naših predstavnikov so bili danes

na razgovorih navzoči podpred-
sednik Zveznega izvršnega sveta
Edvard Kardelj, državni tajnik
za zunanje zadeve Koča Popović
in jugoslovanski veleposlanik v
Indiji Bogdan Crnobrnja.
Razgovori, ki so bili danes v
hiši, v kateri živi predsednik
Tito, se bodo jutri nadaljevali.
Današnji razgovori obeh drž-
avnikov so bili posevečeni izme-
njava misli o razvoju mednarod-
nega položaja po delhijski dekla-
raciji Tito-Nehru.

SKUPŠČINSKO ZIVLJENJE

OBRAVNAVANJE OSNUTKA ZAKONA O VINU

Beograd, 1. ju. (Tanjug) Niti na skupni seji danes dopoldne Odbor za gospodarstvo zveznega sveta in Zbor proizvajalcev Zvezne ljudske skupščine nista mogla doseči soglasja o čl. 63 osnutka zakona o vinu, ki določa, da je s predpisi Zveznega izvršnega sveta moč dovoliti, da se posamezne gospodar-

ske organizacije s poprejšnjo odobritvijo pristojnega državnega organa lahko pod določenimi pogoji ukvarjajo z izdelovanjem alkoholnih pijač, podobnih naravnemu vinu, in sicer z uporabo organskih snovi ali snovi organskega izvora, ki niso škodljive zdravju. Te alkoholne pijače, je rečeno dalje v tem členu, ni moč dati v promet pod

imenom »vino« ali pod imeni, običajnimi za naravna vina.

Po dolgotrajni razpravi je bil izid glasovanja takšen:

Vsi navzoči člani odbora Zveznega sveta razen enega, ki se je glasovanja vzdral, so glasovali za čl. 63. V odboru Zbora proizvajalcev je sedem članov glasovalo za sedem proti, eden pa se je glasovanja vzdral.

Ko je bila seja zaključena, so o istem členu glasovali tudi v zakonodajnih odborih. V zakonodajnem odboru Zveznega sveta sta bila dva poslanca za, trinajst proti, eden pa se je glasovanja vzdral. V zakonodajnem odboru Zbora proizvajalcev so bili trije člani za, pet pa proti.

Odbora za gospodarstvo obeh domov bosta glasovala o zakonskem osnutku v celoti jutri dopoldne.

Nova imenovanja v republiškem gospodarskem sektorju

V četrtek sta pred predsednikom Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS Borisom Kraigherjem ob prisotnosti šefa kabineta

Inž. Ludvik Kremžar

tovariša Franja Turka prisegla inž. Ludvik Kremžar in inž. Viktor Kotnik. Prvi je bil imenovan za državnega sekretarja za gospodarstvo LRS, drugi pa za direktorja Zavoda za gospodarsko planiranje LRS. Tovariš Milan Udovč je ob prisotnosti predsednika Sveta za urbanizem LRS inž. Marjana Tepine prisegel po imenovanju za sekretarja Sveta za urbanizem LRS.

Inž. Ludvik Kremžar izhaja iz delavske družine in se je rodil dne 8. junija 1907 v Gorici. Stiri razrede gimnazije in Srednjo tehniško šolo je obiskoval v Ljubljani, nato pa je bil zaposlen nekaj časa v Železarni v Varcu, 1929. leta pa je odšel na Tehnično visoko šolo v Brno, kjer je 1936. leta diplomiral. Zaposlen je bil nato v Tovarni platnenih izdelkov v Jaršah, kjer ga je zatekla tudi okupacija. Sodeloval je v osvobodilnem gibanju OF, pozimi 1943. leta pa je odšel v partizane, v kamniško-zasavski odred. Kasneje je delal v oddelku za zveze in v prometno-tehničnem oddelku pri Glavni direkciji za strojearnjo LRS, še kasneje pomočnik predsednika Sveta za industrijo vlade LRS, nazadnje pa državni podsekretar državnega sekretariata za gospodarstvo LRS.

Inž. Viktor Kotnik

Inž. Viktor Kotnik se je rodil 1. novembra 1910. leta pri Sv. Jakobu v Slov. goricah in je študiral na gimnaziji v Mariboru in na univerzi v Leobnu v Avstriji. Kot

PRIJATELJSKI OBISK PRI FINSKIH VOJNIH INVALIDIH

Delegacija Zveze vojaških vojnih invalidov Jugoslavije bo odpotovala 11. julija na prijateljski obisk k Zvezi vojnih invalidov Finske. Delegacija se bo mudila na Finskem okrog 15 dni.

SEJA IZVRŠNEGA SVETA HRVATSKE

Izvršni svet Hrvatske je sprejel na večerajšnji seji osnutek zakona o pristojnostih občin in okrajev, ki ga bodo kmalu poslali Saboru v obravnavo. Svet je razpravljati tudi o amandmajh na osnutek zakona o upravnostorilni razdelitvi republike.

inženir je bil zaposlen v Železarni Zenica in kasneje na Jesenicah, kjer je med okupacijo sodeloval z OF, 1944. leta pa odšel v partizane, kjer je sodeloval kasneje pri SNOS v oddelku za industrijo in trgovino. Po osvoboditvi je bil zaposlen na ministrstvu za industrijo in rudarstvo, nato je bil generalni direktor Generalne direkcije za metalurgijo in v zadnjem času namestnik direktorja Zavoda za gospodarsko planiranje LRS.

Tovariš Milan Udovč je bil rojen 1. februarja 1906 v Ljubljani, kjer je leta 1927 maturiral na Srednji tehniški šoli. Zaposlen je bil v raznih službah. Leta 1941 pa se je pridružil osvobodilnemu gibanju. Bil je organizator in sekretar uličnega odbora OF, sodeloval v tej organizaciji na službenem mestu v tehničnem oddelku bivše banske uprave, član narodne zaščite pa je bil od leta 1942 dalje. Po osvoboditvi je bil zaposlen na ministrstvu za gradnje, na glavni upravi za plan, na

Milan Udovč

Gospodarskem svetu in na republiškem zavodu za gospodarsko planiranje.

OB 200-LETNICI PREMOGOVNIKA V ZAGORJU IN »DNEVU RUDARJEV« ŽIVLJENJE OB PREMOGU

S premogom je v zagorski dolini zrasel naš prvi proletarijat, si v stoletnem boju priboril svobodo ter v socialističnih pogojih šele zaživel človeka dostojno novo življenje

Zagorje, 1. julija. V teh dneh, ko zagorska dolina praznuje 200-letnico premogovnika, so ljudje vedri, dobro razpoloženi. Večer za večerom obiskujejo kulturno-prosvetne prireditve, koncerte in dramske predstave. Vsa dolga dolina navre na letno telovadišče »Partizana«. Če nagaja dež, več kot pol ljudi ne more v dvorano in žalostni odhajajo, ne da bi doživeli, kar so si tolikanj obetali. V popoldnevih, ko del rudarjev ni na ših, mlada generacija tekmuje v košarki, namiznem tenisu, nogometu, telovadbi in šahu. Stari knapi se zgrinjajo okoli mladine, uživajo in navijajo za ekipe iz obratov in podjetij. Spreščeno in vedro življenje se te dni pretaka po vsej dolini. Kultura, prosveta in šport so razgrelji to knapovsko kri.

Razkipeji tokovi izza tistih težkih desetletij, ko so se zagorski knapi in delavci gnali za golo življenje in uporno gotali krivico, so se zlili v novo življenje. Slast graditve prevzema delovnega človeka, tem večja, ko na lastne oči gleda, kako se pod njegovimi svobodnimi dlanmi dan za dnem v naglem tempu izpreminja ta temno zelena dolina. V desetletjih so jo generacije preklele, nad zemljo in pod zemljo, dokler si ni oddahnil Drejtčnik Andrej, ki je z ihtavo mrzňjo sekal v premog, ali verjel v novo življenje, ki mora priti — ni hudič! Stari Tone Omahne, med vsemi knapi v Zagorju najstarejši, le sedem let mu manjka do sto, seže daleč nazaj s svojim spominom. Novo življenje je še njemu razvedrilo razriti in od premoga zbičani obraz. Tisoče ton je dvignil izpod zemlje, tisoče ton zvozil s konji, ko po dolini še ni sopihal vlak in razvaljal v svet premog iz Zagorja.

Razbito in raztrgano vaško dolino so v enem desetletju, tem za njem, delavske roke tolikanj spremenile, da vam ponuja popolnoma Drugačno podobo. Novo, svežo, lepo, vsega še ni na voljo, po čemer hrepenijo ljudje. Čez noč, v enem desetletju vsem željam in potrebam ne ustrežes, pa če bi se gnal na smrt.

Ali vzpnete se v breg, pred očmi boste videli in občutili rast čisto novega Zagorja. Sodobnega, modernega, snažno in higienično urejenega delavskega centra. To, kar je dalo to desetletje, niso več obrisi, to je jedro. Ne mučite se s statistiko, ne lovite številke. Poglejte v dolino! Ko

Zagorje, ob 200 letnici rudnika - 1955. Novo mestno središče Zagorja, kjer ob betonski cesti zmaga nastaja po urbanističnem načrtu moderno grajeno in urejeno mesto. Tu bo šele zaživel delovni človek svoje pravo novo življenje, v zraku in soncu, ki ga je prav tu največ v vsej zagorski dolini

S SEJE ZA ZDRAVSTVO IN SOCIALNO POLITIKO LRS

Za okrepitev družbenega upravljanja v zdravstvu

Ker predvideva novi komunalni sistem nadaljnjo razširitev družbenega upravljanja v zdravstvu in socialni politiki, so na zadnji seji Sveta za zdravstvo in socialno politiko LRS razpravljali o nekaterih ukrepih, ki naj zagotovijo sodelovanje kar najširšega kroga državljanov pri družbenem upravljanju tega področja. Na seji so bili navzoči tudi zastopniki okrajnih ljudskih odborov.

Tovariš Lojze Piškur je v poročilu utemeljil nujnost razširitve števila svetov pri bodočih novih okrajih in občinah. Tako naj bi bili pri okrajih trije sveti in sicer za zdravstvo, socialno skrbstvo ter za delo in delovna razmerja. Pri občinah, katerih pristojnosti se bodo po novih organizacijskih ukrepih močno razširile, pa naj bi delovali štirje sveti, in sicer še Svet za varstvo matere in otroka. Nujnost take razširitve, ki jamči množično pritegnitev ljudstva k družbenemu upravljanju, so soglasno poudarjali tudi tovariši iz okrajev in člani sveta med razpravo, kajti

dosedanja praksa je pokazala, da v okviru enega samega sveta ni bilo moč temeljito obravnavati številne problematike. Prav zaradi tega bi bila neupravičena vsaka tendenca skrčevanja števila svetov bodisi pri okrajih ali pri občinah.

Razmejitve pristojnosti, ki jih bodo v novem komunalnem sistemu prevzele občine oziroma okrajji, bosta določila zvezni zakon, o katerem bo v kratkem razpravljala Zvezna skupščina in republiški zakon, ki ga bo skupščina Slovenije obravnavala julija. Osnovna ideja osnutkov obeh zakonov je, naj bi vse posele, ki

se tičejo občine, prenesli na občinske organe, okrajji pa naj bi obravnavali splošne okrajne probleme, hkrati pa pomagali pri delu občinam in koordinirali njihove ukrepe. To, da bodo občine prevzele številnejše in odgovornejše naloge na področju zdravstva in socialne politike, ne sme vzbujati zaskrbljenosti, češ all bodo tega zmogle in kakšno bo njihovo delo. Prav zdravstvena problematika in prav tako problematika socialnega varstva je bližnja ljudem in jo lahko uspešno obravnavajo ljudje, ki nimajo specialne strokovne izobrazbe. Ze doslej smo na raznih popriščih lahko videli, kako dajejo družbeni organi zdrave predloge in pravilne smernice v zdravstvu in socialni politiki, za katero vlada med ljudstvom sploh precejšnje zanimanje.

Naslednji ukrep, ki naj omogoči razširitev družbenega upravljanja v zdravstvu, naj bi bila nadaljnja decentralizacija zdravstvene službe. To naj bi po okrajih izvedli še pred reorganizacijo in osamosvojlji vse zdravstvene zavode, ki imajo možnost samostojnega obstoja, pa so sedaj še v sklopu zdravstvenih domov.

BURMANSKI SINDIKALNI VODITELJ V TRBOVLJAH

Na poti po naši državi je večeraj prisel v Trbovlje generalni tajnik burmanskega sindikata petrolejskih in rudarskih delavcev U Nün Ten. Dospel si je burmanski sindikalni voditelj ogledal nekatera večja industrijska podjetja, naftna rafinerija in polja v Moslavini in Lendavi ter tovarno glinice in aluminija v Kidričevem.

OKRAJNI ODBOR SZDL JE RAZPRAVLJAL

O PRESKRBI V LJUBLJANI

V četrtek so člani Okrajnega odbora SZDL Ljubljana pod predstvom tov. Janeza Vipotnika razpravljali o preskrbi in potrošnji v Ljubljani. Seje se je udeležil tudi podpredsednik Izvršnega sveta Ljudske skupščine Slovenije dr. Marijan Brečelj.

V uvodnem poročilu je dr. Stefan Soba navedel nekaj statističnih podatkov in osnovnih značilnosti o letošnji preskrbi Ljubljane. V primeri s prvim polletjem lanskega leta se je v letošnjih prvih petih mesecih povečal promet v trgovini na drobno in na debelo in to v vseh strokah. Večja je bila tudi potrošnja živil, pri čemer je zlasti značilno, da se je več kot dovolj prodaja riža, večja kot lani pa je bila tudi potrošnja sladkorja, čeprav ga v zadnjem času primanjkuje. Pač pa so se letos mnogi predmeti podražili, med drugim tekstilno blago, gradbe-

ni material, gospodarske potrebščine, še zlasti pa živila razen riža, ki je znatno cenejši. Med razpravo, v kateri je sodeloval tudi dr. Brečelj, je več tovarišev kritiziralo organizacijo odkupa in prodaje mleka ter nepravilno politiko naše trgovinske mreže, ki je pri prodaji osnovnih živil kot so moka, sladkor, mast včasih tudi sama dopuščala kopičenje zalog.

Na seji so sklenili, da bodo morale organizacije SZDL v bodoče še vzgajati potrošnike k večji disciplini in potrošnji, da bi tako preprečili prekomerne nakupe blaga. Večji bo moral biti

njih vpliv tudi na delo trgovskega kadra, hkrati pa bo morala Socialistična zveza podpirati pobude za ustanavljanje novih trgovin, saj v Ljubljani dosedanje število trgovskih poslovalnic ne zadostuje. Večje možnosti za odpiranje novih trgovin daje tudi nova uredba, ko predvideva med drugim osnovanje trgovin s pavšalnimi obveznostmi in potrošniških zadrug.

Razgovor v Glavnem odboru Zveze borcev Slovenije

Ljubljana, 1. julija. Zaradi nekaterih nujnih in tekočih nalog je danes sklical Glavni odbor Zveze borcev NOV razgovor s predsedniki okrajnih odborov ZB. Razgovori so se sukali okoli kolonij oziroma taborjenj otrok padlih borcev in 17tev fašističnega nasilja, ki jih tudi letos organizirajo okrajni odbori ZB. Letos bodo otroci letovali predvsem v Sloveniji, manj pa pri morju. Nadalje so govorili tudi o proslavi Dneva borcev, ki bo 4. julija. Ta proslava tega dne bo letos privkral in bo nekakšen pregled dela organizacij ZB. Razgovor pa se je sukal tudi o tem, katere organizacije ZB bodo imele zastavo ZB, za katero so sprejeli sklep na letošnjem III. kongresu ZB NOV Jugoslavije v Ljubljani. Zastava bo enotna za vse organizacije. Daljša razprava pa je bila o novi organizacijski ureditvi organizacij ZB v Sloveniji glede na novo upravno razdelitev Slovenije. Tako bodo v bodoče težišče dela opravljali odbori ZB pri novih občinah, kjer bodo postavljene tudi potrebne komisije. Osnovne organizacije pa bodo ustanovljene verjetno v mejah bivših krajevnih odborov.

Za njihovo ustanavljanje je načelo takole: ustanove naj se tam, kjer so pogoji za to, to se pravi, kjer je najmanj okoli 50 članov (pri krajih, ki so zelo oddaljeni, pa bi bilo lahko tudi okoli 30 članov). Sicer pa bodo o vseh podrobnostih sklepali občinski odbori, kar je razvidno tudi iz novih pravil ZB. Vsekakor pa bodo do upostavitve novih organizacijskih oblik sedanjih okrajnih odborov morali svoje naloge opravljati še nadalje. Inicijativni all pa začasno postavljeni odbori za izvedbo nove organizacijske oblike organizacij ZB pa imajo do septembra, ko naj bi bile upostavljene osnovne organizacije in izvoljeni delegati za občinske skupščine, še mnogo dela. Predvideva se, da bi bila nova organizacijska struktura organizacije ZB zaključena do konca decembra.

KONGRES MEDNARODNE FEDERACIJE MLADIH ZADRUŽNIKOV ZAČEL DELO

Večeraj popoldne se je začel v Zadru kongres Mednarodne federacije mladih združnikov. V zvezi s tem je prisel v Zadar nad 300 tujih delegatov. Na kongresu bodo podali referati o združništvu in sodelovanju mladine v združnih organizacijah ter poročilo o delu federacije.

OB OBISKU INDIJSKEGA MINSTRSKEGA PREDSEDNIKA DJAVAHARLALA NEHRUJA

Sadovi delhijske deklaracije

(Nadaljevanje s 1. strani)

stike, za katerih uvrstitev in nadaljnjo poglobitev imamo zdaj vse možnosti.

V meni in mojih sodelavcih, ki smo bili nedavno deležni gostoljubnosti Vaše krasne domovine, žive neizbrisni spomini iz tistih dni na toplino in prisrčnost, kakršno najde človek samo pri iskrenih prijateljih. Takrat smo imeli priložnost prepričati se, da so tudi na področju notranjih problemov podobnosti med našima dvema deželama in da ljudstvo Indije kakor tudi Jugoslavije napenja vse sile v izgradnji svoje dežele za zboljšanje svojih življenjskih pogojev. Z občudovanjem smo ugotovili uspehe, ki jih je v tem dosegla Vaša dežela.

Zelo se veselimo, da nam je lanes omogočeno, da vam vsaj delno povrtno tisto prisrčno gostoljubnost, ki smo je bili deležni v Vaši domovini. Trdno sem prepričan, da bo tudi vaš obisk narodom Jugoslavije dobrodošlo prilagodilo, da bodo izpričali čustva prijateljstva in simpatij, ki jih goje do narodov Vaše domovine in do Vas osebno, gospod predsednik. Upamo, da vam bo tudi to Vaše kratkotrajno bivanje v naši deželi vsaj delno omogočilo, da se seznanite z našimi pridobitvami, tako glede izgradnje naše dežele kakor tudi glede težnj naših narodov. Čeprav so razmere, v katerih naši dve deželi ustvarjata svojo bodočnost, različne, zaradi česar imata Indija in Jugoslavija svoji lastni poti in oblike razvoja, sta podobnost naših problemov in sorodnost naših skupnih ciljev nadaljnja podlaga za naše zблиžanje in sodelovanje, pri čemer gre pomembno mesto medsebojnemu spoznavanju in proučevanju pridobljenih izkušenj.

Neposredna izmenjava misli ob našem obisku v Vaši domovini nam je omogočila, da smo ugotovili enakost gledišč naših dežel o splošnem mednarodnem položaju, in to je prišlo do izraza v skupni deklaraciji, ki smo jo takrat sprejeli. Ze takrat smo med razgovori ugotovili, da je sodelovanje med narodi, pa naj bodo zemljepisno še tako oddaljeni, ne samo možno, marveč tudi nujno potrebno za ustvaritev tistega vzdušja mednarodnega razumevanja in sporazumevanja, ki je najboljše poročilo za svetovni mir. Danes lahko ugotovimo, čeprav je od takrat minilo samo pol leta, da so bila načela, ki smo jih izrazili v skupni deklaraciji medtem, v razvoju mednarodnih dogodkov v celoti potrjena.

Veliki dogodki po svetu so potrdili pravilnost načel, ki jih

zagovarjata naše deželi v svoji mednarodni javnosti, kakor tudi pravilnost načel, na katerih gradita medsebojno sodelovanje. Privrženost teh dežel politiki aktivne kooperacije je prišla do izraza v pomembnih ukrepih obeh vlad. V sedamih položajih si načela politike kooperacije vztrajno utirajo pi široko po svetu in prihajajo čedalje bolj do izraza kot vodilna načela mednarodnih odnosov — v tem oziru menim, da se ne mem, če ugotovim, da pripada popolna zasluga našima dvema deželama, ki sta se leta in leta zavzemi za taista načela, in vam osebni gospod predsednik.

V sedanjem svetu atomskega in jedrskega orožja je čedalje čista, da je politika kooperacije edina možna pot, da ohranimo mir ter zagotovimo obstoj in napredek človeške družbe. V tem oziru je zlasti važna dosledna uporaba načela enakopravnosti vseh dežel, malih in velikih, kakor je tudi važna metoda mednarodnega sporazumevanja v obravnavanju mednarodnih problemov. Bodrilo je spoznanje, da pripisujo tem načelom na svetu čedalje večji pomen, kajti mir je res skupna dobrina vsega človeštva.

Dovolite mi, gospod predsednik,

da želim vam in članom Vašega spremstva še enkrat prijetno bivanje v naši državi in izrazim prepričanje, da bo Vaš obisk pripomogel k nadaljnji okrepositvi vezi toplega prijateljstva in sodelovanja med našima dvema deželama v dobro naših narodov ter v korist miru in mednarodnega sodelovanja.

Dvigam to čašo za srečo in blaginjo prijateljske Indije ter predsednika Indijske zveze dr. Radjenda Prasada, na Vaše zdravje in osebno srečo, gospod predsednik, za trajno prijateljstvo in tesno sodelovanje med našima dvema deželama.

ZDRAVICA DJAVAHARLALA NEHRUJA

Svoboda sleherne dežele da se razvija zgolj po svoji volji

Indijski ministrski predsednik Nehru je a zdravico takole odgovoril:

Gospod predsednik, ekselencije, gospin gospodje! Praskar mi je Mtni ljudski odbor Beograda izkazal čast, ko me je razglasil za istnega mešana mesta. Kot častni mešan Beograda mislim, da nam pravico, da se obrnem na vas kot na prijatelje in tovariše.

Gospod predsednik, o meni ste govorili v zelo lepih besedah. Domnevam, da je to sad prijateljstva, da govorimo o prijateljskih preec lepo. Ne morem povedati, kako sem vam hvaležen za te besede in za prisrčnost, s katero te nas sprejeli v vašem glavnem mestu.

Biloham je v čast, da smo Vas prd nekaj meseci sprejeli v Indiji. Inano nam je nekaj o nedavni godovini Jugoslavije in o njenem junakiškem boju za svobodo pi Vašim plemenitim vodstvom. Vaš prihod v Indijo z nekaterimi izmed Vaših uglednih kolegov nam je približal Jugoslavije in njeno ljudstvo ter pripomogel h globljemu razumevanju med nami, kakor je to običajno med deželami, ki jih deli veliki razdalja. To razumevanje in prijateljstvo sta že rodili bogate sadove. Videli smo, koliko imamo skupnih nazorov, ciljev in obravnavanja sedanjih svetovnih problemov. Razdalja, ki nas loči, je izginila v srečanju naših misli in pliočili smo temelje tovaristva, o katerem sem prepričan, da lo trajno.

Gospod predsednik, Vi ste govorili o skupni izjavi, objavljeni v New Delhiju, in o načelih, izraženih v njej. Ta kratko izraže-

na načela ne morejo zajeti vseh naših problemov, kažejo pa, da se lotevamo teh problemov pravilno. Ker so ta načela v osnovi pravilna, jih postopoma sprejema čedalje več dežel. Pravzaprav si nihče ne upa reči, da so ta načela, ali katerokoli izmed njih, napačna. Toda ljudje, katerih misli so polne strahu in sumničenj, se ne morejo zlahka sprizajziti s prijateljskim obravnavanjem in vidijo nevarnost ali spletke tudi tam, kjer jih ni. Res je, da je ta svet poln nevarnosti, strahu in sumničenj. Toda nevarnosti ne moremo kljubovati tako, da bežimo od nje, kakor tudi ne moremo odstraniti strahu in sumničenja tako, da se jima vdajamo. Delati za mir ne pomeni bati se miru in ne misliti na vojno.

Na poti ublaževanja napetosti

Strinjali se boste z menoj, gospod predsednik, če rečem, da smo bili zadnje mesece pričez zmanjšane napetosti na svetu. Ne želim pretiravati tega, ker je šezmeraj mnogo nevarnosti, mislim pa, da ni dvoma, da so ubrali dogodki novo pot, ki zbujajo več upanja. Mnoge dežele, male in velike, si lahko pripisujejo nekaj zasluge za to. Upam pa si reči, da gre zasluga tudi naši deželi in drugim deželam, ki so razglasile pet načel aktivne in mirne kooperacije. Predsem gre po mojem mnenju zasluga narodom sveta, ki tako zelo žele mir. Noben narod v nobeni deželi ne zadržuje v želji, da bi videl urenitjenje mirnega sveta, v katerem narodi sodelujejo drug z drugim in se ne vmešavajo v notranje zadeve drugega. Če je tempo na poti k temu cilju počasnejši, kot bi mi želeli, je to posledica strahu in sumničenja državnikov, ki jih zadene velika odgovornost. Toda ta malone univerzalna želja po miru je vsak dan večja, tisti, ki jo prezirajo, pa delajo to na svojo odgovornost.

Dovolj je grožen in protigrožen z oborožitvijo in ponovno oborožitvijo, dovolj politike, ki se uveljavlja v skladu z vojaškimi potrebami in ki sloni na strahu in mrzniji. V sedanjem položaju noben vodilni državnik ne more prezreti vojaške strani, toda noben pameten človek zdaj ne more misliti na ureditev katerekoli problema z vojaško silo. Tisti časi so minili, atomsko orožje pa jih je dokončno pokopalo.

Mi moramo torej misliti na drugačen način, ne pa na vojni, in če izključimo vojno, so edini preostali načini mirne kooperacije in ureditve zadev s pogajanjmi v miru. Podlaga za takšno obravnavanje problemov mora biti ista, kakor je izražena v petih načelih, ki sta jih sprejeli vaša in naša dežela. Ta načela vodijo k svobodi vsake dežele. Svoboda pa pomeni konec

slehernega gospodarstva ene dežele nad drugo, slehernega pritiska ali vsiljevanja bodi politične, bodi gospodarske, bodi ideološke narave. To pomeni priznati vsakemu narodu in vsaki deželi, da ima pravico razvijati se po svoji želji in brez slehernega vmešavanja. Želja po gospostvu ali vsiljevanju ene volje je povzročila večino sedanjih problemov.

Voditelji nekaterih izmed sedanjih velikih narodov se bodo v kratkem sestali in proučili probleme, ki so povzročili napetost in spore. Odkritosrčno verujem, da bodo razpravljali pametno, z edino željo, da bi zagotovili izmučenemu svetu mir.

Vaš obisk v Indiji, gospod predsednik, ni bil važen samo za nas v Indiji, marveč je bil zgodovinskega pomena tudi v širšem smislu. Rodil je lepe sadove, in prav nič ne dvomim, da jih bo še rodil. Med temi lepimi sadovi je tudi privilegij prijateljstva in tovaristva, ki ju imamo z Vami in z Vašimi narodi. Indija v nobeni deželi ne vidi svojega sorožnika, Indija išče povsod prijateljstvo in razširitev področja za sodelovanje v korist miru. Mislim, da velja to tudi za Vašo deželo.

Zahvaljujem se vam, gospod predsednik, kakor tudi Vašim sodelavcem za prijateljstvo in gostoljubnost ter vas, gospe in gospodje, prosim, da pijete na zdravje predsednika Federativne ljudske republike Jugoslavije in gospe Broz. V to bi vključil, kakor ste storili tudi Vi, prijateljstvo in sodelovanje med našima dvema deželama.

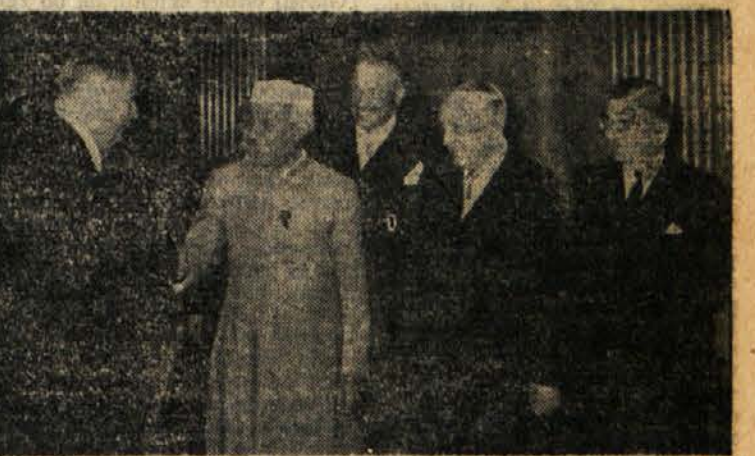
Pričetek neposrednih stikov med našo deželo in LR Kitajsko

Peking, 1. jul. (Tanjug). Jugoslovanski veleposlanik na Kitajskem Vladimir Popović je včeraj popoldne izročil poverilnice predsedniku LR Kitajske Mao Ce Tungu. Navzoči so bili člani jugoslovanskega veleposlanštva ter kitajski zunanji minister Cu En Laj.

Ob izročitvi poverilnic je veleposlanik Popović dejal, da so jugoslovanski narodi z občudovanjem spremljali junaški boj kitajskega ljudstva za svobodo in neodvisnost pod vodstvom Mao

Ce Tunga. »Dovolite mi, g. predsednik, če dejal, da izrazim svoje prepričanje, da je vzpostavitev diplomatskih stikov med našima državama ustvarila ugodne možnosti za krepitev prijateljstva med našimi narodi in za razvoj naših stikov na kulturnem, gospodarskem in drugih področjih.«

Predsednik Mao Ce Tung je izjavil, da kitajsko ljudstvo iskreno čestita jugoslovanskim narodom ter njihovim haporom v boju za nacionalno neodvisnost in graditve srečnejšega življenja.

Djavaharlal Nehru na Dunaju: kanceler Raab, Nehru, podkanceler Schärff in zunanji minister Figl

Perspektive prof. Segnija

za programski sporazum dosedanjih koalicijskih strank in poznejšo sestavo nove vlade

Rim, 1. julija (Tanjug). Prof. Segni je danes v podaljšanem roku nadaljeval razgovore o obnovi štiristrankarske vlade. Danes se mu je posrečilo premagati nekakere ovire. Socialni demokrati so mu obljubili podporo, ko so dobili jamstva, da demokrščanski desnici ne bodo dali nobenega ključnega resorja v vladi, socialni demokrati pa da bodo svoje obdržali.

Z liberalci se Segni še ni sporazumel o spremembi zakonskega osnutka o agrarnih pogodbah. Nesoglasja med konservativnimi liberalci in Segnijevimi naprednimi nazori o tem so še nadalje najhujša ovira za obnovo koalicije. Vodstvo liberalne stranke se je danes sestalo, da bi se dokončno odločilo.

Od izida tega sestanka je odvisen uspeh Segnijeve misije. Združenje industrijcev, ki ima

velik vpliv v liberalni stranki, je zahtevalo, naj liberalci ne kompromitirajo možnosti, da bi obnovili štiristrankarsko vladno koalicijo. Industrijci se boje, da bi propad koalicije utegnil vlado ponisniti v levo smer. V tem primeru bi bil vpliv privatnih industrijcev grožen od državnokapitalističnih težnj in večjega vmešavanja države v gospodarske zadeve, kakor to zahtevajo Nenni in demokrščanska levica.

Republikanci še vedno zahtevajo nadaljevanje dosedanje zunanje politike. Ni jim bila všeč Segnijeva izjava, da se je »treba izreči za popuščanje napetosti v mednarodni politiki.«

Če se bodo liberalci in republikanci s Segnijem sporazumeli, mu bo Gronchi jutri tudi formalno poveril mandat za sestavo nove vlade.

MANIFESTACIJA PRIJATELJSTVA V BEOGRADU

Veličasten sprejem indijskega državnika

Beograd, 1. julija. Stotisoči Beograđanov so včeraj s silnim navdušenjem sprejeli Djavaharlala Nehruja. Na vsej poti od letališča do Dedinja so vzharno manifestirali za prijateljstvo Indije in naše dežele. Avtomobil, v katerem sta se peljala Nehru in Tito, so nenehno zasipali s cvetjem.

Na letališču v Zemunu so indijskega državnika sprejeli vsi namni državni funkcionarji. Pet minut pred četrto uro popoldne je prispel na letališče tudi predsednik republike s soprogo.

Na zememskem letališču

Ko je posebno letalo pristalo pred glavnim letališkim poslopjem in je iz njega izstopil indijski ministrski predsednik in za njim njegova hčerka Indijira Gandhi, sta jima prišla naproti predsednik republike in njegova soproga. Državnika sta se prisrčno

pozdravila, nato pa sta predsednik Tito in njegova soproga pozdravila tudi ostale člane Beograđevske spremstva. Dve pionirki in en pionir so izročili indijskim gostom velike šopke cvetja. Svojem vsakemu gostu je predsednik republike predstavil predsednika Zvezne ljudske skupščine Mošo Pijadeja, podpredsednika Zveznega izvršnega sveta Edvarda Kardeļja, Aleksandra Rankovića, Svetozara Vukmanovića in Rodoljuba Colakovića, državnega tajnika za narodno obrambo Ivana Gošnjaka, predsednika republikanskih ljudskih skupščin in predsednika Izvršnega sveta Srbije Jovana Veselinova. Godba je zagrala indijsko in jugoslovansko himno in nato je predsednik republike predstavil svojem gostu še ostale člane Zveznega izvršnega sveta in druge funkcionarje. Nehru je prisrčno pozdravil tudi osebe indijskega veleposlanštva v Beogradu, zatem pa je v spremstvu predsednika republike in komandanta gardijskega bataljona pregledal častni bataljon.

Predsednik Nehru je po pregledu bataljona stopil pred mikrofona in dejal, da je nestrpno čakal na trenutek, ko bo prispel v Jugoslavijo. Nato se je okrenil k predsedniku Titu in rekel:

Pozdrav našim narodom in predsedniku Titu

Ko ste Vi, gospod predsednik, obiskali našo državo, smo Vas z veseljem sprejeli, pričani, da se bomo od Vas lahko marsičega naučili. Ze od tistih dob sem želel in nestrpno pričakoval ta obisk. Zeel sem obiskati Vašo lepo deželo, da bi videl, kaj ste napravili, in se učil po Vaših bogatih izkušnjah v graditvi države.

Ko se zahvaljujem za topli sprejem, sem prepričan, da bo ta obisk močno koristil meni in mojim sodelavcem.

Takoj nato je krenila kolona

avtomobilov proti Beogradu. V prvem avtomobilu se je peljal predsednik Tito s svojim visokim gostom, v drugem ga, Indijira Gandhi, Jovanka Broz in Marija Vilfan, nato pa so se zvrstili avtomobili s člani spremstva predsednika Nehruja in našimi državnimi funkcionarji.

Obakraj ceste proti Beogradu so množice ljudstva viharno pozdravljale indijskega ministrskega predsednika Nehruja in predsednika Tita. Pozdravljanje je preraslo v pravi pravoči organ navdušenja in stotisoči Beograđanov so avto z obema državnikoma vedno znova obsipali s cvetjem.

Na Avali

Nehru je potem ob šestih zvečer položil venec na grob Neznane ga junaaka na Avali. Pred grobnico sta ga sprejela komandir beograđjske Vojne oblasti generalpodpolkovnik Pavle Jekšić in šef protokola Državnega tajništva za zunanje zadeve Pavle Beljanski. Po poklonitvi se je Nehru še nekaj časa sprehajal po Avali, potem pa se je vrnil v svojo rezidenco na Dedinju.

Na večerji pri predsedniku republike

Zvečer sta predsednik republike Tito in njegova soproga priredila Nehruju v Belem dvoru intimno večerjo. Na njej so bili tudi generalni tajnik indijskega zunanjega ministrstva N. R. Pilaj, veleposlanik Dadjašvar Dajal in načelnik zunanjega ministrstva Azim Husein ter predsednik Zvezne ljudske skupščine Moša Pijade s soprogo, podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Aleksander Ranković, Svetozar Vukmanović in Rodoljub Colaković, državni tajnik za zunanje zadeve Koča Popović, predsednik Izvršnega sveta Srbije Jovan Veselinov, naš veleposlanik v Indiji Bogdan Crnobrnja in generalni tajnik predsednika republike dr. Joža Vilfan s soprogo.

V inštitutu »Boris Kidrič«

Danes popoldne je indijski ministrski predsednik Nehru obiskal inštitut »Boris Kidrič« v Vinči. Dobro uro si je ogledoval ta modern inštitut, v katerem se jugoslovanski znanstveniki ukvarjajo z raziskavami na področju jedrske energije. Nehru se je prijeljal s svojo hčerko Indijiro Gandhi, glavnim tajnikom zunanjega ministrstva Pilajem, načelnikom v zunanjem ministertvu Husinom in veleposlanikom Dajalom. Z njim so prispeli tudi podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Rodoljub Colaković in jugoslovanski člani njegovega spremstva.

Pred vhomom v inštitut ga je pozdravil upravnik Vojko Pavičić. Nehruju so pokazali glavne laboratorije inštituta, dvorano z generatorjem, akcelerator in ostale prostore, med drugimi tudi velike elektronske mozgame.

Predsednik Nehru, ki so ga spremljali tudi indijski novinarji, se je zelo zanimal za delo naših strokovnjakov. Na koncu obiska so mu priredili zakusko. Hkrati so mu podarili album s fotografijami o razvoju inštituta in pet geigerskih števec, spektroskop in skafiter, izdelane v delavnici inštituta. Malo pred 6. uro se je Nehru vrnil v Beograd.

Na stadionu JLA

Kasno popoldne je Nehru na stadionu JLA prisostvoval športni prireditvi beograđjske in novosadske mladine — članov društev Partizan in raznih športnih društev ter klubov.

V svečani loži so se zbrali okrog njega Moša Pijade, Aleksander Ranković, Svetozar Vukmanović in Rodoljub Colaković, predsednik Sobraanja Makedonije Lazar Koliševski, predsednik Ljudske skupščine Črne gore Blažo Jovanović, predsednik Zveze sindikatov Jugoslavije Djuro Salaj in drugi. Občinstvo je dolgo in prisrčno ploskalo visokemu gostu. Pred začetkom programa prireditve ga je pozdravil predsednik ZTV Jugoslavije »Partizan« Milija Radovanović.

Ob zvokih vojaške godbe je nastopilo najprej 480 mladincev in mladink. Vaja, ki so jo prikazali, je simbolično ponazorila prijateljstvo med narodi Indije in Jugoslavije. Zatem sta ministrski predsednik Nehru in njegova hčerka Indijira Gandhi prešla darila Zveze za telesno vzgojo Jugoslavije »Partizan« in Zveze športov Jugoslavije.

Sledile so zletna vaja novosadskih pionirjev in vaje beograđjskih mladinskih delovnih brigad. Nastopile so še dijakinje beograđjskih srednjih šol in pripadniki šolskega centra JLA za telesno vzgojo. Ob koncu prvega dela »prirreditve so bile vaje na orodju in akrobatika. Nastopili so tudi nekateri najboljši jugoslovanski telovadci.

Nehru in Indijira Gandhi sta tedaj zapustila stadion. Nad 30.000 gledalcev ju je znova pozdravilo. V drugem delu programa so tekmovali v rokoborbi in atletiki, košarki, odbojki, malem rokometu in rugbyju.

— Z VSEH STRANI SVETA —

AVSTRALIJA IZROČITEV PETROLEJSKIH OBJEKTOV VLADI

Dunaj, 1. julija. (AFP). »Die Welt« poroča, da bodo 15. avgusta izročili avstrijskim oblastem vse petrolejske naprave v Avstriji, ki so sedaj pod sovjetsko upravo. Sovjetska uprava je obveljala vse avstrijske ustanove, da jim bo s prvim septembrom 1955 odvedovala službo.

ALZIR SPOPADI IN ATENTATI

Paris, 1. julija. (AFP). V Severni Africi je bilo včeraj spet več ubojev, atentatov in aretacij. Uporniki so v Alžiru ubili tri ljudi, šest pa je bilo ubitih v sprovodih 40 km južno-vzhodno od Aln Kašera. Tudi v Džebel Teheru je nastal spopad med 20 uporniki in neko vojaško enoto.

LIBANON AMERIŠKO POSOJILO

Beirut, 1. julija. (AFP). Libanonska vlada je v načelu privoliła v sporazum z ZDA, po katerem naj bi ZDA dale Libanonu posojilo v znesku

šmilionov dolarjev. Posojilo bi libanonska vlada porabila za zgraditev ceste, ki bi vezala severni in južni del dežele. Ta cesta bi bil šele začetek velike mednarodne ceste, ki bi vezala večino arabskih dežel.

CILE PRED STAVKO NA ŽELEZNICI

Santiago, 1. julija. (AFP). Zaradi stavke železniških delavcev, ki naj bi se začela nočol, je obrambno ministrstvo postavilo pod svoje nadzorstvo vse pomembnejše objekte na

New York, 1. jul. (AFP) ZDA je zajel cel val stavek. Davj zarana je v Washingtonu začelo stavki osebe tramvajev in avtobusov, ker so se izjalovila pogajanja med sindikati in podjetji. V Washingtonu danes ni vozilo nobeno prevozno sredstvo v okviru javnega prometa.

Tudi v Pittsburgu so davi začeli stavkati kovinarji, ker so se pogajanja med njihovimi sindikati in predstavniki družb o novi kolektivni delovni pogodbi prav tako razbila. V največji jeklarni na svetu »United Steel Corporation« je že prišlo do zastoja v proizvodnji. Osem izmed skupno 12 visokih pečij je ugašenih, v ostalih ogenj postopoma pojava.

državnih železniških progah. Čilski železničarji so napovedali stavko zato, ker vlada ni ugodila njihovim zahtevam po zvišanju plač.

JUŽNI VIETNAM POMOČ ZDA

Saigon, 1. julija. (AFP). Vodja ameriškega poslanstva v Južnem Vietnamu Leland Barrow je izročil predsedniku vlade Ngo Dinh Diemu ček za 11 milijonov dolarjev kot pomoč ZDA beguncem in ček za 3 milijona za vietnamsko vladno vojsko.

Val stavek v ZDA

Stavke na železnicih in v avtobusih, ki so se izjalovila pogajanja med sindikati in podjetji. V Washingtonu danes ni vozilo nobeno prevozno sredstvo v okviru javnega prometa. Tudi v Pittsburgu so davi začeli stavkati kovinarji, ker so se pogajanja med njihovimi sindikati in predstavniki družb o novi kolektivni delovni pogodbi prav tako razbila. V največji jeklarni na svetu »United Steel Corporation« je že prišlo do zastoja v proizvodnji. Osem izmed skupno 12 visokih pečij je ugašenih, v ostalih ogenj postopoma pojava.

S seje iniciativnega odbora za formiranje goriške skupnosti komun

Novi ljudski odbor goriške skupnosti komun bo izvoljen na ločenih sejah Okrajnih ljudskih odborov Gorica in Tolmin 11. julija, vtem ko se bo konstruiral 16. julija

Novi ljudski odbor goriške skupnosti komun bo izvoljen na ločenih sejah Okrajnih ljudskih odborov Gorica in Tolmin 11. julija, vtem ko se bo konstruiral 16. julija. Na dnevnem redu prve skupne seje Okrajnih ljudskih odborov Gorica in Tolmin bo med drugim tudi sprejetje odloka o sestavi in številu ljudskih odborov občin. Štednji bodo glede na obseg in število prebivalstva imeli od 23 do 45 odbornikov ter bodo v vseh dvanajstih komunah izvoljeni v zakonitem roku od 21. julija do 8. avgusta.

Na Goriškem je žetev v polnem teku

Poročali smo že, da se je na Goriškem začela žetev, ki je sedaj v polnem teku. V teh krajih je zaradi izbranih in selekcioniranih semen donos žita znatno nad splošnim jugoslovanskim povprečjem. Medtem ko drugod znaša od 11 do 15 metrskih stotov na hektar, ga na Goriškem, zlasti v nižinskih krajih, ugodnih letinah pridelajo tudi do 50 metrskih stotov. Spritico nekoliko slabšega pridelka v višinskih krajih (od 9 do 10 metrskih stotov na hektar), se splošno povprečje nekoliko zniža in znaša približno 25 metrskih stotov na hektar, kar pa je še vedno za 10 metrskih stotov nad najvišjim jugoslovanskim povprečjem. Skupaj pridelajo v okraju okoli 30 tisoč metrskih stotov pšenice ter približno 5 tisoč metrskih stotov ostalih belih žit, kar pa še zdaleč ne zadošča za kritje lastnih potreb.

M. D.

Iz Celja

Bernard Žnuderl obsojen na 5 let strogega zopora

Celje, 1. julija. Na ponovni obravnavi pred senatom Okrožnega sodišča v Celju so bivšega direktorja Projektivnega ateljeja Celje okolica Bernarda Žnuderla (zadnega inženirja) iz Celja spoznali za krivega tudi v nekaterih drugih kaznivih dejanjih gospodarskega kriminala. Na prvem sodnem procesu v letu 1954 je bil Žnuderl obsojen zaradi gospodarskega kriminala in malverzacij na 3 leta in 6 mesecev zopora. Spritico na novo trokvalifikacijski kaznivih dejanjih in upoštevaje še pravomočno doboleto kazni iz prve sodbe je slednji Okrožno sodišče v Celju obsodilo Bernarda Žnuderla na enotno kaznen — 5 let strogega zopora.

Prve meseca leta 1953 je Žnuderl kot predstojnik Projektivnega ateljeja sicer ustrezno poročal o predstavitelstvu KZ Zreče o izdelavi desetih gradbenih načrtov. Ustneni pogodi je sledila pisarna pogodba, v kateri je bilo rečeno, da bo Projektivni atelje izdelal Zadrugi 10 gradbenih načrtov za znesek 200.000 din. Ker je Žnuderl tudi v omenjenem primeru iziskoval glavni delež zase, je Zadruga Projektivnega ateljeja sam izdelal 6 načrtov. Od KZ Zreče je postopoma dobival tudi denar in blago. Za denar je upravo zadruga preplačala, češ načrte delajo uslužbenici Ateljeja v naturah in zato jih je treba sprosti plačevati. Na tak način je Žnuderl od KZ Zreče prejel 610.000 dinarjev. Ves denar in blago je zadržal zase. S tem pa se ni bilo konec njegovih svrtilov. Ugotovili so še druga kazniva dejanja, kot je ponarjanje plačilnega seznama za akordno delo drugih uslužbenecv itd. Vedno ma si je tudi la denar prisvajal.

Cene na celjskem živilskem trgu

Zivilski trg je sorazmerno dobro založen s povrtninami in sadjem. Trgovska podjetja in zasebni prodajalci pridelke po teh cenah: Sadje: češnj 26 do 30 din, breskve 60 do 88 din, hruške 70 din, borovnice 40 din, gozdne jagode 200 din, vrtna jagode 80 do 120 din, slive 130 din, limone 240 din, fige 140 din, orehi 165 din; zelenjava: krompir 30 do 44 din, glavna solata 15 do 20 din, zelje v glavah 30 din, ohrovt 50 do 60 din, cvetača 20 din, koleraba 25 do 30 din, fižol v stročju 50 do 110 din, grah v stročju 60 do 64 din, korenček (jedrni) 80 do 100 din, kumare 100 do 120 din, čebula 34 do 54 din, česen 80 do 100 din, jedilne buče 32 din, paradižnik 120 din, peteršilj 120 din; ostalo: gobe lesičke 80 din kilogram.

S PTUJSKEGA SODIŠČA Z noži sta ga obdelala

Brata Ivan in Henrik Simcnko iz Pobrežja pri Vidmu sta obsojena na pet mesecev zopora pogodno, ker sta iz malverzacij napadla Ignaca Ropa na cesti ter ga temeljito obdelala z noži.

Ptujski mesarji kaznovani

Sodišče je izreкло denarno kazen Edvardu Zorcu, Alojzu Vrečku in Olgii Ranki, zaposlenim pri poslovalnici »Messines« v Ptujju, zaradi neurednega poslovanja. Omenjeni niso odvajali denarja in se tudi po drugih blaginjskih predpisih niso ravnali.

Neprevidno je vozil

Sofer Franc Pšajd iz Ptujja je bil obsojen na 4 mesece zopora, ker je zaradi nagle in divje vožnje preobrnil avtomobil na ovinku. S seboj je imel tudi sopotnika, ki se mu k sreči ni ničesar zgodilo.

Nov gasilski dom na Senovem

V nedeljo, 3. julija, bodo senovski gasilci odprli nov gasilni dom. To bo zanje pravi praznik, saj so se za to prizadevali več let in je nova zgradba rezultat neutrudljivega prizadevanja in dela.

Zvečer prej bo baklada in ognjemet, rudarska godba pa bo kancertrala v parku pred spomenikom. Proslava se bo pričela 3. julija ob 9. uri s sprejemom gostov, nakar bo slavnostni govor, razvite novega gasilskega prapora, nato pa bodo novi dom odprli. Takoj zatem bo prva gasilska vaja mladinev in pionirjev domačega društva. eno vajo pa bodo izvedle tudi članice industrijske gasilske čete Termoelektrarne iz Brestanice. Popoldne ob 14. uri bo prosta zabava s srečolovom.

Gasilski dom na Senovem je bil zgrajen z izdatno pomočjo rudnika in celotnega kolektiva, občine Senovo, okrajne gasilske zveze, pripomogla pa je mnogo tudi KZ iz Dolskega, Preskrba, Senovo in še druge ustanove in podjetja, kakor tudi občinstvo samno. Vseh teh, ki so z razumevanjem podprli gradnjo, se društvo ob tej priložnosti s hvaležnostjo spominja. Zlasti mnogo se je pri gradnji prizadeval društveni tajnik tov. Ivan Kmetec, pa tudi drugi člani društva, ki so z nešteti prostovoljnimi urami veliko pripomogli, da se je želja društva po, tolikih naporih vendarle uresničila.

uslužbenecv, kolikor to dopuščajo sistematizacija delovnih mest in razpoložljiva gmojna sredstva. Kjer ljudski odbori ne bodo imeli na razpolago ustreznih prostorov, bo treba pač poslovati naveč krajih, čemur pa se je treba kolikor mogoče izogibati. Za sedeže bodočih komun je največje pomanjkanje prostorov v Dobrovem, Ajdovščini in Tolminu.

M. D.

Staro in mlado ima polne roke dela

Krediti briškim kmetom

Za obnovo vinogradov in sadovnjakov bodo kmetje, prizadeti zaradi toče, lahko v prihodnjih dneh prek Zadrugne hranilnice in posojilnice v Sempturu najeli posojila od 50 do 300 tisoč dinarjev

Iz sredstev republiškega sklada za pospeševanje kmetijstva v znesku 20 milijonov din bodo kmetovalci v Brdih prizadeti zaradi toče v prihodnjih dneh prek Zadrugne hranilnice in posojilnice v Sempturu lahko najeli brezobrestna posojila od 50 do 300 tisoč din. Potrebna bo formalna prošnja, ki jo bo pregledala posebna komisija pri Svetu za gospodarstvo OLO Gorica.

Kmetovalci bodo lahko dobili kredit v naslednje namene in po pogojih: za obnovo nasadov (priprava zemlje, nabava sadik in drugega reprodukcijskega materiala za obnovo) v višini do 300 tisoč din na 1 ha vinogradov odnosno 100 tisoč din na 1 ha nizkodedelnih sadovnjakov in 50 tisoč din na 1 ha srednje in visokodedelnih sadovnjakov. Koristniki si bodo morali od omenjene komisije priskrbeti pisмено potrdilo, da je obnova smotrna tako glede letne zemljišča, ureditve nasadov ter trsnega odnosno sadnega izbora. Za ureditev gnojlišč in gnojilnih jam bodo interesi lahko najeli posojila v višini nabavne cene cementa, železa in drugega potrebnega materiala.

Kot je omenjeno, bodo posojila brezobrestna ter jih bo treba vrniti

v petih letih v enakih letni obrokih. Za ublažitev posledic toče je republika razen omenjenih 20 milijonov din prispevala še 20 milijonov za zadrževanje gospodarskih poslopij na državnem posestvu v Dobrovem, 25 milijonov za začetek raznih hudo-urniških in melioracijskih del ter 40 milijonov din za pospešitev gradnje briškega vodovoda, vtem ko je Glavna zadruga zveza LRS dodelila 5 milijonov din za nabavo raznih sadik in semen, ki so jih prizadetim kmetom razdelili po znatno znižanih cenah. Bržčas bo tudi federacija v kratkem odobrila 100 milijonov din kredita za nadaljevanje gradnje vinske kleti v Dobrovem, 60 milijonov din za investicije državnemu posestvu v Dobrovem ter od 20 do 30 milijonov din za pospeševanje kmetijstva v Brdih

M. D.

OB KONCU ŠOLSKEGA LETA NA TRBOVELJSKI GIMNAZIJI

V višji gimnaziji čedalje več delavske mladine

Najboljši učni uspeh v prvem desetletju po osvoboditvi — Za kaj so se odločili letošnji maturanti

Trbovlje, 29. junija. V desetih letih po osvoboditvi, odkar imajo tudi zasavski revirji popolno gimnazijo v Trbovljah, so v letošnjem šolskem letu dosegli najboljši učni uspeh. Če upoštevamo tesne šolske prostore, dopoldanski in popoldanski pouk ter še druge neugodne okolnosti, lahko mirno trdimo, da je letošnji učni uspeh tem bolj dragocen, saj so ga profesorji zbor in dijaki dosegli ne le z marljivo, ampak hkrati s premagovanjem

je in višje gimnazije pa je več kot 10% razlike. Medtem ko je razred nižje gimnazije izdeloto 71,9%, je izdelalo razrede višje gimnazije 83,2%. V oseh razredih višje gimnazije ima popravne izpite komaj 19 dijakov, razreda pa niso izdelali samo trije dijaki. Po ocenah pa je uspeh naslednji: 55 odličnih, 116 prav dobrih, 301 dober in 127 zadostnih.

Razen razveseljivega učnega uspeha kaže tudi ugotoviti, da v višjih razredih trboveljske gimnazije neprestano narašča število dijakov iz delavskih družin. Medtem ko je bilo v prvem šolskem letu (1945-46) med vsemi dijaki komaj 31,1 odstotka delavske mladine, znaša ta odstotek v letošnjem šolskem letu že 45,1. Ljudska oblast, množične organizacije in učiteljski zbori pa si prizadevajo, da bi obiskovalo višjo gimnazijo še več delavske mladine. V letošnjem šolskem letu je bila socialna sestava dijakov v višji gimnaziji naslednja: 45,1% dijakov iz delavskih družin, 42% nameštenskih, 6,9% iz kmečkih in 5,3% iz obrtniških.

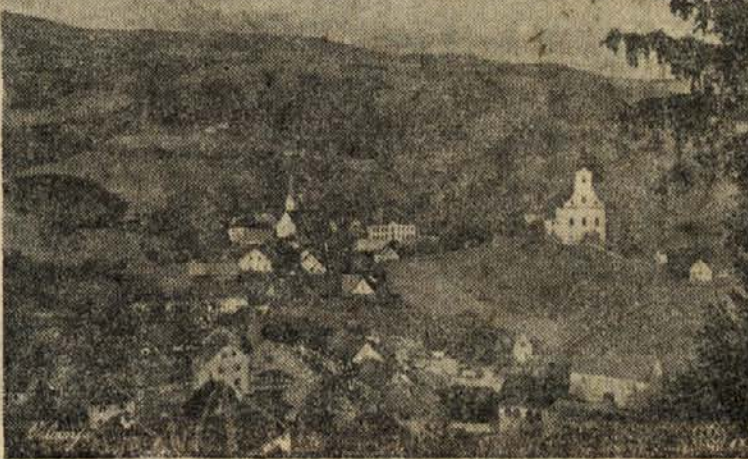
Zanimivo je ugotoviti, da je v tem desetletju poraslo v višji gimnaziji edino število delavske mladine, nameštenske je ostala na isti ravni kot v letu 1945, prav tako tudi kmečka, pač pa je vidno padla udeležba mladine iz obrtniških družin, ki je znašala leta 1945 17,9%, deset let kasneje je padla na 5,3%.

V prvem desetletju je dala trboveljska gimnazija 136 maturantov (85 moških in 51 žensk), pri čemer je treba upoštevati, da je bila na gimnaziji prva matura šele leta 1949. Letošnji maturanti so se po predhodnih izjavah odločili za najrazličnejši študij in poklice, tako da med njimi pravzaprav ni keke večje skupine, ki bi se bila odločila za ta ali drugi študij. Za študij rudarstva sta se odločila 2, za strojništvo 2, za gozdarstvo 2, za geodezijo 2 in 2 za stomatologijo. Po eden se je odločil za arhitekturo, medicino, agronomijo, slavistiko in pravo. Štiri maturantke so si izbrale študij germanistike, dve želita postati medicinski sestri, ena poletna višjo pedagoško šolo, medtem ko si en maturant želi v mornarico.

(2)

Skupščina Zavoda za socialno zavarovanje v Ptujju

Pred dnevi je Okrajni zavod za socialno zavarovanje na 8. redni skupščini osvojil tablico o dopolnilni stopnji prispevka za zavarovanje pri nekaterih podjetjih. Podjetja, ki imajo nadpovprečni izostanek pri delu, bodo plačevala do 4% dopolnilnega prispevka, medtem ko bo podjetjem, kjer izostanek pri delu ne dosega povprečja, prispevna stopnja znižana na 2%. Dopolnilni prispevek 4% bodo plačevali gradbeno podjetje »Drava«, tovarna perla »Delta«, železniške delavnice v Ptujju in bolnišnica. Pri teh podjetjih je izostanek z dela najvišji med okrajnimi povprečjem.

Pogled na Vitanje s Pohorjem v ozadju

OD VSEPOVSOD

MEŽICA

Gasilsko društvo v Mežici bo v nedeljo razvilo društveni prapor. To bo združeno s kulturnim programom ter nastopom gasilcev. Pri proslavi bo sodelovala tudi godba rudnika Mežica.

SLOVENJ GRADEC

Ekipa za fluorografiranje je v začetku junija opravila svoje delo v slovenjgraškem okraju. Odziv prebivalstva je bil dober. Sedaj pa že kličejo v Protituberkulozni dispanzer na ponovni pregled nekatere ljudi.

ŠALEK

KZ Salek je zadnje leto povečala svojo dejavnost. Delo na poljih je zmehanzirala, prav tako tudi v apneicah. Pripraviša in uređiša je peskojoni. Lasino drevesnico je razštrila za poldrug hektar. Nasadila je maline na površini enega hektara. Letos je uprava vplivala na okoliške kmetje, da vsi škropil sadno drevje.

DESTERNIK

V nedeljo, 3. julija, bo tukaj proslava občinskega praznika, ki se bo začela že danes s kresovanjem na Ojstrovcu in kulturnim spredom, ki ga bo pripravila mladina. V nedeljo se bodo svečanosti nadaljevale, v šoli pa bo odprta razstava NOB.

DOLIČ

Minul teden je pa bila v Doliču razstava kmetijskih strojev. Kmetje, ki so si jih ogledali, so lahko videli, kolikšnega pomena je kmetu koristni stroj.

Pomoč v nesreči vam nudi pogodno zavarovanje, ki ga je deležen naročnik »Ljudske pravice«

RAVNE NA KOROŠKEM

Zavod za transfuzijo krvi bo obiskal v kratkem Ravne. Prostovoljne dajalce krvi vpišujejo v Železarni Ravne ter v sektorski ambulanti v Ravnah.

V Ravnah ni bilo pred kratkim nobene glasičarne. Sedaj pa sta odprla svoje lokalne dva glasičarja. Upamo, da bodo sedaj sladkosnedneji v Ravnah zadovoljni.

ŠALEK

KZ Salek je zadnje leto povečala svojo dejavnost. Delo na poljih je zmehanzirala, prav tako tudi v apneicah. Pripraviša in uređiša je peskojoni. Lasino drevesnico je razštrila za poldrug hektar. Nasadila je maline na površini enega hektara. Letos je uprava vplivala na okoliške kmetje, da vsi škropil sadno drevje.

DESTERNIK

V nedeljo, 3. julija, bo tukaj proslava občinskega praznika, ki se bo začela že danes s kresovanjem na Ojstrovcu in kulturnim spredom, ki ga bo pripravila mladina. V nedeljo se bodo svečanosti nadaljevale, v šoli pa bo odprta razstava NOB.

DOLIČ

Minul teden je pa bila v Doliču razstava kmetijskih strojev. Kmetje, ki so si jih ogledali, so lahko videli, kolikšnega pomena je kmetu koristni stroj.

Pomoč v nesreči vam nudi pogodno zavarovanje, ki ga je deležen naročnik »Ljudske pravice«

Priznanje zagorski rudarski godbi ob njeni devetdesetletnici

Zagorje, 1. julija. V sredo zvečer je zagorska rudarska godba, ki to leto slavi devetdesetletnico svojega obstoja, v okviru praznovanja 200-letnice premočgovnika v Zagorju, priredila jubilejni koncert na letnem telovadišču TVD »Partizana«. Z izbranim sporedom koncertnih skladb je privabila na letno telovadišče malone vse Zagorjane, ki so kaj ponosni na svojo tradicionalno rudarsko godbo, ki jim že skoraj stoletje streže v težkih in prijetnih dneh z glasbo po tistem osnovnem geslu, ki so si ga bili postavili

rudarski godbeniki v letu 1864: »Kar vas trdno družji, kratkočasni, to so lepe godbe mili glasli!« Razen številnega občinstva so se jubilejnega koncerta udeležili tudi mnogi predstavniki ljudske oblasti, množičnih organizacij in zastopniki sosednjih rudarskih in delavskih godb, med njimi okrajni sekretar SZDL Janez Jesenšek, predsednik Okrajnega sindikalnega sveta Ivan Voje in drugi. Pred začetkom jubilejnega koncerta je načelnik okrajnega sveta za prosveto in kulturo Mine Kužnik izročil rudarski godbi diplomu in nagrado ter vrnil godbenikom čestital k jubileju in uspešnemu kulturno-prosvetnemu delu, ki ga je godba opravila v zagorskem revirju.

Velika komunalna pridobitev v Hrastniku

Hrastnik, 1. julija. V okviru občinskega praznika so nocoj v Hrastniku doživeli pomemben komunalni dožudek. V navzočnosti predstavnikov ljudske oblasti, zastopnikov delavskih svetov, organizacij ter nadvse vzradoščenih občanov je predporednik mestne občine in direktor Steklarne Jože Klanjšek odprl novo vodovod ter ga priključil na mestno vodovodno omrežje. Z vodovodom, ki ga je mestna občina začela graditi leta 1953, so zdaj v Hrastniku dokončno rešili pereče vprašanje dobre in zdrave vode.

predstaviškem principu, vsak obzor po številu prebivalcev, v zbor proizvajalcev pa po družbenem bruto produktu. Tako bo industrijska skupina izvolila 69, kmetijska pa 6 odbornikov. Pripravljalni odbori morajo do volitve proučiti vrsto odredb, predvsem pa Zakon o pristojnosti okrajev in občin, ki ga pripravlja Zvezna ljudska skupščina. Poskrbeti pa morajo tudi za upravnii aparat občin in prostore. Za novi Okrajni odbor in za občinske odbore bo predlagatelj liste Socialistična zveza. Na terenu se že vodijo diskusije, kako sestaviti odbore, da bodo zadovoljili potrebam te ali one občine.

USPEH SLOVENSKE DRAME V TUJINI

»DOGODEK« V CELOVCU

RAZGOVOR Z DR. B. KREFTOM, KI JE V CELOVCU REZIRAL GRUMOVO IGRO »DOGODEK V MESTU GOGI«

V petek, dne 24. junija, je bila v celovškem gledališču nemška krstna predstava Grumove igre »Dogodek v mestu Gogi«, ki je doživela prvi celovški občinstvo izreden uspeh. Delo, ki ga je prevedla znana prevajalka slovenskih del Herta Kralj-Arko, je režiral kot gost dr. Branko Kreft, in scenarj pa zasnoval mladi scenograf Helmut Schmeiser, učenec znanega nemškega scenografa profesora Pirchana.

Premieri so prisostvovali zastopniki umetniškega in kulturniškega sveta, tako deželni glavar g. F. Wedenig in načelnik oddelka za prosveto in kulturo g. dr. O. Rudan. Njima gre velika zaslug, da se vrši že delj časa tako uspešna kulturna izmenjava med Slovenijo in Koroško. Med oficijalnimi zastopniki je bil šef urada za zveze FLRJ v Celovcu tovariš Dušan Bravničar s svojimi sodelavci.

Uprizoritev slovenskega dela v nemščini z nemškimi poklonimi igralci pod vodstvom slovenskega

režiserja, ki je dobil na premieri številna priznanja — med drugim je prejel častno plaketo družbe vlade, je vsekakor pomemben dogodek v naši gledališki zgodovini, saj se je v tej obliki zgodil prvič. Leta 1949 so sicer uprizorili že v celovškem gledališču Cankarjevo »Pohujšanje v dolini šentflorjanske« (prav tako v prevodu Herte Kralj-Arko) v režiji domače režiserke Grete Bittner, ki spada med najboljše režiserje celovškega gledališča. V Grumovi igri je igrala gospo Prestopil. »Pohujšanje« pa je bilo pretrd oreh za nekatere igralce kakor tudi za občinstvo, saj je za tujega gledalca kot izrazito slovensko delo vendarle precej težko razumljivo. Grumov »Dogodek v mestu Gogi« pa je imel kljub temu, da gre tudi v Celovcu sezona h koncu, prodoren uspeh tako kot dramatsko delo kakor tudi kot predstava.

Zaradi pomembnosti dogodka je naše uredništvo postavilo dr. B. Kreftu nekaj vprašanj v zvezi z njegovim gostovanjem kakor tudi o delu samem.

Odgovoril je:

»Misel, da bi bilo treba po »Pohujšanju« spet uprizoriti kakšno slovensko delo v celovškem gledališču, se je rodila ob gostovanju ljubljanskih kubističnega slikarstva. Zašel je v krog Légera, Modiglianija in Soutinea. Tik pred vojno je l. 1914 razstavljal v H. Waldenovi galeriji »Der Sturm« v Berlinu in dosegel obče priznanje. Bljuzhizem domovine ga je zvalila domov, kjer ga je zajela vojna, ki jo je preživel kot vojaški pisar. Leta 1917 je po oktobrski revoluciji postal vodja umetniške šole v Vitebsku, bil pozvan v Moskvo in tam slikal stenske dekoracije, figurine in scenerije za ondotno Zidovsko gledališče. — Po silnih težavah je odšel iz Rusije leta 1922 v Berlin, nato pa v Pariz, od koder je med vojno emigriral v Severno Ameriko, pred leti se pa vrnil v Pariz in še danes živi tam.

Chagalovo umetnost najbolj označuje ognjevitost, kar zaračee strastna fantazija, ki je njegovo osebno najgloblje bistvo. Tak je bil že v mladih letih na Ruskem. Vse, kar mu je pozneje dal Pariz in njegova moderna École, so samo razne oblikovne pridobitve postranskega pomena, ki jih je naglo doumel in znal po svoje uporabljati. V globini je pa ob vsej fantastično-poetični živosti njegovih vizij mnogo stvarnega, izvirno človeško pripovednega. To so sprva mladostni spomini na židovsko okolje v Vitebsku, spomini na ikone po mračnih pravoslavnihih izbah, spomini na pogrome carske Ochrane in še toliko drugega. Nato se pridruži svet strahu in groze pred prihajajočo katastrofo, ki je grozila evropski kulturi, posebno pa Židom. Zato se v njegovih slikah tolikokrat ponavljajo prividi preganjanja, trpinčenja in muk, bojazni in trepetja, kar je vse tudi z neverjetno živo barvitostjo znal prepričevalno upodobiti.

Chagal je resničen slikar in tenkočuten mojster barve. V gradnji je popolnoma suveren, oblikuje svobodno, preobrača zaporedje vidnih predmetov čisto po svoje. V nekaterih podobah ali grafikah je izredno rahločuten, drugod spet divji. Pri slikah je pa vselej barva nosilec izraza in ustvarjalca razpoloženja.

Med razstavljenimi deli so slike iz njegovih mladostnih let, pa dela, ki jih je ustvaril v zadnjih časih. Posebno zanimanje vzbujajo podobe, ki kažejo njegove fantastične prizore iz nekdanje Rusije. Druga, enaka privlačnost te razstave je pa zbirka grafik, kjer so razstavljene jedkanice iz ciklov »Moje življenje«, litografije iz pariških let in jedkanice, ki jih je izvršil v letih 1924 in 1925, nato pa jedkanice, ilustracije, ki jih je izdelal za Gogoljeve »Mrtve duše«, za La Fontaineve »Basmn« in za biblijo. V zadnjem času je pa izvršil že velik ciklus barvnih litografij na večno zanimivo tematično »Tisoč in eno noč«.

Opere pred dvema letoma, ko sem imel v nemščini predavanje o razvoju in zgodovini slovenskega gledališča. Na obbeh strahov se je ugotavljala potreba tudi po izmenjavi del. Pisatelj Perkonig je medtem opravil za slovensko literaturo nadvse zaslužno delo. Pri založniku Vancurju mu je uspelo, da je ustanovil posebno jugoslovansko zbirko, v kateri so danes v izredno lepem opremljen in v prevodu Herte Kralj-Arko izšla štiri slovenska dela: Cankarjeva »Zgodbe iz doline šentflorjanske«, dve knjigi povesti Miška Kranjca in Tavčarjevo »Čvetje v leseni«. Vsekakor zelo pomemben dogodek za slovensko književnost, saj cela desetletja prej ni našlo v knjižniško toliko nemških prevodov iz slovenske književnosti kot zdaj v enem letu.

O tem, katero slovensko gledališko delo naj bo za Cankarjevimi »Pohujšanjem« uprizorjeno v nemščini, je bilo veliko ugribanj in mnenj. Moje mi je bilo kvalitativno in hkrati razumljivo za tujega gledalca. Potrebno je bilo prebrati nekaj težav, preden je padla odločitev za »Gogo«. Jaz sem bil že od vsega početka mnenja in to po raznih izkušnjah, da spada »Goga« tako po umetniški vrednosti kakor tudi zaradi svoje splošnosti in občeločnosti, nič manj pa zaradi modernosti, med tista slovenska dramatska dela, ki morejo v tujini častno zastopati slovensko dramatiklo in hkrati biti tudi zanimiva za katerekoli občinstvo. Znana je moja že večkrat izražena želja, da bi se vsaj eni pokojni francoski režiser Jouve poznal »Gogo«, bi jo vsekakor uprizoril. Tisto, kar je danes tako moderno in »novo« v francoski, angleški in ameriški dramatikli, je ustvaril slovenski pisatelj Grum v svoji »Gogi« že pred petindvajsetimi leti. Po to tudi lokalna lepa uprizoritev tega dela v Mestnem gledališču, ki si lahko šteje v zaslugi, da je s svojo uprizoritvijo opozorilo tako na nadarjenega, a žal še vedno preveč zapostavljenega slovenskega pisatelja Gruma in na njegovo odlično tragikomedijo »Dogodek v mestu Gogi«, za katero je prejel nekod državno nagrado. Že med vajami v MG vva sli z dramaturgom Moravcem rekla, da je pravzaprav škoda za uvodni opis Goge, ki ga ima avtor pred začetkom dialoga. Že takrat sem prišel na misel, da bi ga bilo treba izkoristiti za prolog, saj je epilog Grum delu sam napisal in to s čudovito romantično ironijo. Tako sem tudi storil. Prolog je delo takoj približalo nemškemu gledalcu. Govoril ga je igralec Kapsa, ki je poljeal in hkrati mestni bobnar. V inscenaciji smo se držali avtorjevih navodil. Oder je prikazoval delni prežet starih hiš. Scensko godbo je napisal Vilko Ukmar, kakor pred leti za slovensko krstno predstavo. Glavno vlogo Hane je igrala zelo nadarjena mlada igralka Köhler. Preliha režiser Schaeffinger, pesnika Kilkota Prinz, Kapsa gost iz Švice van Hamme (na rodu Holandec), Kleve Weinzler, simpatičen mlad igralec, prav tako sta nastopila nadarjena mlada igralca Wagner in Rupp. Prvi je igral Teobalda, drugi Gajla. Zelo živ podobaj sta usvarili Theodorjeva in Koperka kot Afra in Tarkar, ki sta je pretresljivo čustveno igral Jäger.

Tereza je bila Helzel, Mirna šena Stöckel, ona izmed najboljših igralki, ki igra Elizabeto v Schillerjevi »Mariji Stuart«. Slikar je bil Dietrich, njegova punica pa Wiednerjeva, ki igra sicer Mario Stuart. Pozor! za delo niso bili najurodenejši, saj se v eni hiši gnetejo Drama, Opera in Opereta, vendar so bile na koncu pa zaslugi ravnatelja Knappa premagane vse težave in predstava je dosegla na premieri izreden uspeh. Med igralci je bil tudi Wenserski (Kviring), ki je kot mlad bil član Noveza gledališča na Dunaju, kjer je bil takrat dramaturg hrvaški dramatik Milan Begović, katerega se je toplo spominjal. Posebna zanimivost je bila med drugim zame v tem, ker sem režiral delo v nemščini. Zdi se mi, da je prevoj ameraj precej odločilna mera za vrednost in živost dela. To preizkušnjo je Grumovo delo častno prestalo. Skušal sem upodobiti čim bolj žive ljudi, med katerimi zbujaajo zdalek nekateri smeh, zdalek solze. Grumovo delo je tragikomedija. Ljudje, ki v njej nastopajo, so kakor Gogoljevi junaki iz »Petersburških povesti«. Grumova igra je klasično delo jugoslovanskega ekspresionističnega realizma, ki se po svoji umetniški vrednosti more meriti z marsikakšnim delom iz moderne svetovne literature.

šalca, in sicer tistega, ki oba zbor pozna, utegnulo zelo zanimati, kakšen bo rezultat njune združitve v teble dveh smereh: glede zvočnosti celokupnega zboru in pa glede interpretacije. To vsled tega, ker sta imela ta zboru v obeh navedenih pogledih vsak svojo izrazitost, enkratno, neposnemljivo fiziognomijo. Koncert je dal jasen odgovor na to vprašanje.

Interpretacijske posebnosti vsakega posameznega zboru so se sedaj njihno zabrisale in pravzaprav smo lahko opazili bolj ali manj pri vsaki pesmi, da je interpretacijsko postavljena in naštirana na novo. Za prvi del sporeda, ki ga je vodil Radovan Gobec, in ki je vseboval v glavnem hitre, ostre in udarne koracnice, je bil povprek značilen skrajno enostaven, malo diferenciran dinamičen črtež, zato pa zvočni in prožni ritmični učinki. Pesmi drugega dela sporeda, ki ga je vodil Rado Simoniti, in ki je imel proti prejšnjemu dosti bolj lirichen, mehkejši značaj, pa so bile, vsaj nekatere, izdelane v takšni, vselej logični in

Nicolas Eckman (Francija): Ribič, 1938, lesorez

III. ljubljanski festival PRODOREN USPEH PARTIZANSKEGA ZBORA

Združena pevska zboru »Srečka Kosovela« in Invalidski pevski zbor sta imela v okviru Ljubljanskega festivala dva koncerta, prvega v letnem gledališču v sredo, 29. junija, drugega pa v filharmonični dvorani v četrtek, 30. junija, obkraj z istim sporedom. Nastopalo je okrog 110 pevcev v okusnih uniformah, spominjajočih po svojih barvah na to, da zhajata zboru iz partizanskih vojaških formacij. Na sporedu je bil izbir 20 najlepših partizanskih pesmi avtorjev Rada Simonitija, Radovana Gobca, Milana Apiba, Mateja Bora, Sveta Marolta, Marjana Kozičiča, Karla Pahorja, Janeza Kuharja, Maksia Pirnika in Pavla Sivica. Prvi del koncerta je dirigiral zborovodja Invalidskega pevskega zboru Radovan Gobec, drugi del pa zborovodja »Srečka Kosovela« Rado Simoniti.

Koncert je obkraj izredno uspel. Za tistega, ki pozna oba sodelujoča zboru, ki sta sicer doslej nastopala vedno le vsak zase, to tudi ni bilo nepričakovano. Pač pa je marsikatero poslu-

šalca, in sicer tistega, ki oba zbor pozna, utegnulo zelo zanimati, kakšen bo rezultat njune združitve v teble dveh smereh: glede zvočnosti celokupnega zboru in pa glede interpretacije. To vsled tega, ker sta imela ta zboru v obeh navedenih pogledih vsak svojo izrazitost, enkratno, neposnemljivo fiziognomijo. Koncert je dal jasen odgovor na to vprašanje.

Interpretacijske posebnosti vsakega posameznega zboru so se sedaj njihno zabrisale in pravzaprav smo lahko opazili bolj ali manj pri vsaki pesmi, da je interpretacijsko postavljena in naštirana na novo. Za prvi del sporeda, ki ga je vodil Radovan Gobec, in ki je vseboval v glavnem hitre, ostre in udarne koracnice, je bil povprek značilen skrajno enostaven, malo diferenciran dinamičen črtež, zato pa zvočni in prožni ritmični učinki. Pesmi drugega dela sporeda, ki ga je vodil Rado Simoniti, in ki je imel proti prejšnjemu dosti bolj lirichen, mehkejši značaj, pa so bile, vsaj nekatere, izdelane v takšni, vselej logični in

preprosti, vendar plemeniti poglavitvi, kakor jih do sedaj najbrže še ni bilo slišati. Združitve zborov je rodila torej v interpretacijskem pogledu nekaj novega, nekaj, kar se bo bržčas do polne izrazitosti in zaokroženega sloga lahko šele razvil v nadaljnjem življenju partizanskega zboru, če ostane skupaj.

Kar se tiče drugega vprašanja, zvočnosti, seveda ni bilo čutiti razpok v neproblematičnem glasnem petju. Na prozornejših mestih pa je tu nehoti morala priti do izraza razlika med glasovno zelo prilično uglašenim Invalidskim zborom, ki je že do sedaj stalno vezbal, in Kosovelci, ki so se pravkar zbrali in se imeli samo en teden prilike vpeti. Čutilo se je pa, da je ves spored intonacijsko in fraziiranju itd. nenavadno čvrsto naštirano, kar je bilo mogoče v tako kratkem času le s skrajno predanostjo in prizadevanostjo vseh, obeh dirigentov in pevcev.

Sopranski solo v pesmi »Na oknu« je pela Vanda Žiberlova. Napovedoval je član drame Jane Jerman. Tudi ta dva sta namreč Kosovelcova še iz partizanskih časov.

Rafael Ajlec

Pismo kulturni rubriki

Tovariši uredniki!

Naslov kritike o filmu »Onadva« (Lj. prav. 25. jun. t. l.), ki je po mnenju kritika »brez sugestivnega umetniškega izraza«, me je zelo presenetil. Se bolj me je presenetila osebnost članka, kjer pisec oporeka filmu stvori, ki mu jih najprej sam priznava. Zopet in zopet se pojavlja v meni neoprjeten občutek, da je večkrat kritika pri nas pristranska prav do domačih stvari.

Meni pa se zdi, da je naša filmska produkcija prav s filmom »Onadva« dosegla nekaj nadpovprečnega. Nič ni v tem filmu odvečnega, nič napiljenega in raztegnjenega, prizori so zajeti v detajlih iz vsednega takratnega življenja srbske vasi. Posamezni liki oseb, ki nastopajo, so prav izklesani in vendar vseskozi topli in človeški. Gledalce ima občutek, da so to zares pravi kmetje, ki nastopajo. Zlasti se mi zdi dobro prikazana razlika v značaju obeh kmetov: Stojana in Ilje. Izredno dobro igra tudi Stojanova žena. Čudovita sta tudi oba otroka, ki nastopata. Zame je bila nadvse razveseljava ugotovitev, da se je režija v filmu izognila raznim napačim, na katerih trpijo skoraj vsi dosežani jugoslovanski filmi.

Z mojo presojo filma »Onadva« se strinjajo tudi drugi gledalci tega filma. Škoda, da so mnogokrat naš kritiki tako površni pri svojih presojah! Mnogokrat se ne strinjam s kritiki, ki jih objavljate, tako gledališkimi kakor filmskimi, to pot pa me je tako zbudilo, da sem se morala oglašiti. Oprostite!

S tovariškimi pozdravi

Anica Lokar, Ljubljana

Osem novih članov Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti

Pred dvema dnevnoma so na seji Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu izvolili osem novih rednih in dopisnih članov. Med drugim je bil za dopisnega člana Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti izvoljen redni profesor Medicinske fakultete v Ljubljani dr. Božidar Lavrič.

Lyud Ward (ZDA): Čiščenje pievela, 1955, lesorez

IZ LIKOVNEGA SVETA

Slikar groze MARC CHAGALL

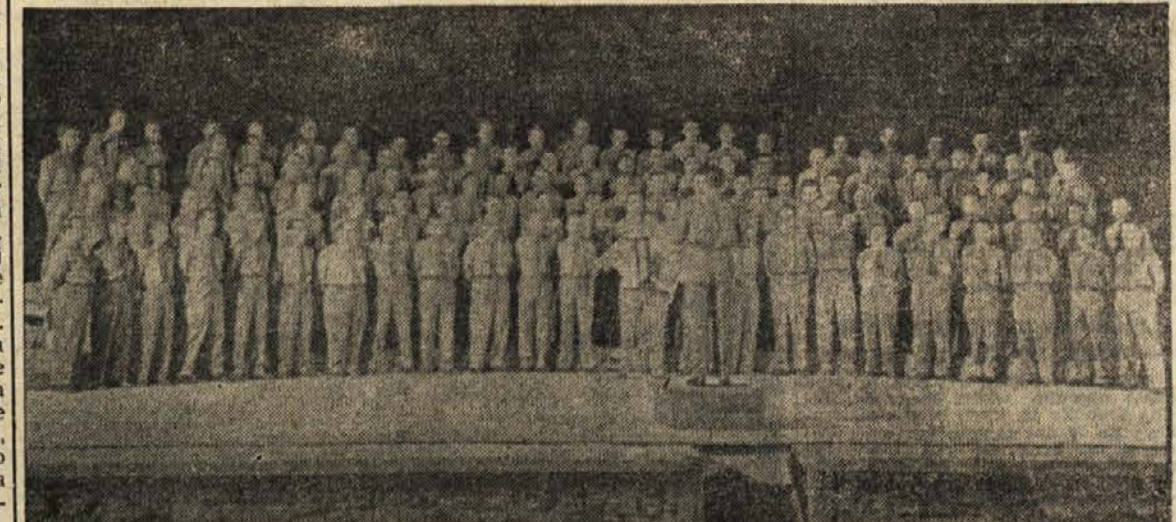
V razstavnih prostorih Kestnerjeve družbe v Hannoveru so maja odprli veliko razstavo znamenitega slikarja in grafika Marca Chagalla, ki prikazuje poleg 99 slikanih in risanih del še poldrug sto grafičnih listov. Tako je to ena doslej najpopolnejših razstav tega umetnika, ki stoji upravičeno v prvih vrstah današnjih umetniških ustvarjalcev. Chagal je po rodu ruski Žid, rojen 1887 v Vitebsku. Njegov oče, ki je imel deset otrok, je bil reven trgovski uslužbenec. V Vitebsku, ki je imel v Chagalovi mladosti komaj 60.000 prebivalcev, izmed njih polovico Židov, je preživel umetnik otroška leta v domači, strogo ortodoksnih družini. Ko je še mlad začutil klic, ki ga je zval na polje umetniškega dela, mu skromni pouk v domačem mestu ni zadoščal. Enako je bilo, ko je odšel na umetniško akademijo v Petrograd. Kmalu se je vrnil domov in čez dve leti poskušal vnovič, pa so ga tamkajšnje razmere odbile. Nekaj mencec je spoznal njegovo nadarjenost in ga poslal na študij v Pariz.

Tam se je spoznal in kmalu tudi osebno spoprijateljil s pri-

NOVE ŠTEVILKE REVIJ

BESEDA. Revija za književnost in kulturo. Leto IV., številka 2. Ta po vsebini in tudi vsebinsko skromnejša številka prinaša uvodno prozo Andreja Hienga »Sodba na podstrešju«. Po eno pesem so prispevali Lojze Kante, Bojan Plak, Viktor Konjar, France Pibernik, Jože Snoj in Jaka Kralj. Po svoje zanimiva je »satična pesem« Poeta Kajetana Koviča. Iz tuje literature je objavljena ena od prvih tiskanih pripovedi novega, ki je javnost prvič opozorila na pisatelja, z naslovom »Drzni mladenci na letnem trapezu«. Prevredlo jo je Jože Turk. V rubriki »Razgledi« Primož Kozak pod naslovom »Profil Mestnega gledališča« podaja kritičen pregled dela te ustanove. Številko zaključujeta dve glasi.

EKONOMSKA REVILJA. Glasilo Zveze ekonomistov Slovenije. Leto VI., št. 1. Članiki: Denarno poljovnar narodni dohodek (dr. Jože Polkorn). Kvantitativna analiza trendov kapitalizma v XX. stol. (Ing. Albin Orhaber). Kemična industrija v Sloveniji (Ing. Roman Modič). Ali je zavzovanje res kupčija na srečo (dr. Jože Boncelj). Pregledi in ocene, iz dela društva ekonomistov. Revija izhaja štirikrat na leto, glavni urednik je Ing. Stane Krašovec. Glavni članki imajo povzete v angleščini ali francoščini. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Gregorčičeva 27-III. PLANSKI VESTNIK. Glasilo Flamske zveze Slovenije. Letnik XI., oz. LV., julij 1955, št. 7. Iz vsebine: Delegacija jugoslovanskih planincev pri predsedniku Titu. Dve knjigi o Nanga Parbatu (France Avčič); pesem Leopolda Staneka »Gora v snegu«; Po sledovih boja (Tone Svetina); pesem Frana Roka »Starac«; Triglavski ledenik in dohodki v vesoljstvu (Pavel Kunaver); Doživljanje v Zelenogori, nadaljevanje in konec (Slavko Peršič); Dolina peterih odmevov (Boris Režek); Neke iz življenja slovske flore (Ljerkica Godič); Mladi pisatelj; Društvene novice; Iz planske literature; Razgledi; Na poti od priložnosti na umetniškem papirju (Jože Černak); Počitek — Logarska dolina.

Združeni partizanski pevski zbor nastopa na festivalu v Križankah

KULTURNO PISMO IZ KOPRA

DOBER DAN, PAPA GOLDONI

NEURADNI INTERJU Z REZISERJEM ING. ARCH. VIKTORJEM MOLKO OB ZAKLJUČNI PREMIERI »LAZNIKA« GLEDALIŠČA SLOVENSKEGA PRIMORJA

Kadar sonce v tem razmajanem mestu z vegastimi, kamnitimi ulicami tako neumljeno vedri ozračje in kadar kubistično zasnovane sence tvorijo z ljudmi vred kaj zanimivo mizansceno, takrat se človek, živ več v Kopr, rad zateče pod vitke, šiljaste loke pravadne, neumljene stare Loggie. Nicolo da Pisan in Tomasso da Venezia sta jo postavila leta 1472, nasproti monumentalne pretorske palače gotsko-renesančnega stila. Če bi bila vedela, da bo njuna arhitektonska zasnova služila za scenski okvir neke Goldonijeve »Commedie di carattere« in če bi bila le zaslutila, da bo ta »loggia« postala v času atomske historije kos Benetk, s katero je bil spregovorila ta zdravi, ljudski, predani »slikar in sin narave« Goldoni, tedaj bi jima napore okrepilo zaupanje v ljudi in...

Gledališče Slovenskega Primorja, ta naš imeniti »voz božinjne Talije« s starim, nadsiljivim in klepetavim avtobusom, do letošnjo sezijo zaključilo z »Lažnikom«. Na prostem, pod oboki Loggie, na bivšem Piazza del

Duomo, na današnjem Trgu Revolucije, Gotika in renesansa — dva plodna elementa za občudovanje.

Režiser in scenograf: Ing. arch. Viktor Molka. Prva režija s tem ansambлом, sicer pa že utrjen koncept. Postavitev na prostem, kaj pa dvorana? Ista scena v odrskem okviru! Koristna domiselnost! In igralci? Vse, kar se da, bom izvlekel. Delajo dobro, zavzeto in v crescendo. To je pa tudi vse, kar lahko prispevajo za svoj dober glas. Dan ali dva kasneje: dvomim nad akustiko, zlasti še, če bo trg pol gledalcev! Molka: prepričali smo se, da bo stvar tudi akustično uspeša. Trdna gotska konstrukcija cerkve na eni in pretorska palača s poslopjem mestne občine na drugi strani nudita dovolj jamstva, da se glasovi ne bodo izgubili.

Zadnje dni se je v gledaliških in kulturnih koprskih krogih razvnela živahna diskusija o vsakoletnih dramskih (in glasbenih) festivalih. Beseda je malce patetična, toda za muzealno memento, kakršno je Koper, primerna in tehtna. Evo, kaj pravi Molka

v intervjuju z urednikom »Slovenskega Jadrana«: »Ker so klimatske prilike mediteranskega podnebja v Kopr ugodne in ker je tujski promet živahen, bi kazalo misel o predstavah velikega stila na prostem razviti v načelo. Tako bi gledališče zaključilo sleherni sezono z mislijo na množičnost svojega poslanstva.«

Spodbudna vizija življenja, že precej odmaknjena od stereotipizma »Commedie dell'arte« bo z Goldonijem zažvela pred koprsko »Loggio«. Ing. arch. Viktor Molka bo s to prvo predstavo verjetno dokazal dvoje: da misel o poletnih festivalih z določenim repertoarjem ni prazna iluzija in da ansambel Gledališča Slovenskega Primorja vendar ureja svoje vrste za resnejše delo.

V soboto bo papa Goldoni oživel pred Reggio. Ing. arch. Molka ureja še zadnje detajle na oživiljen reformatorski skuspturi tega velikega Benečana, poleg pa bo »Fratelanza«, kjer se po navadi sestajamo, prizoriške mi-mo-bežni diskusiji. In tudi to je prav. MILAN LINDIČ

Brez večjih presenečenj

Ljubljana, 1. julija. »Iskreno pozdravljam vse, ki danes sodelujete na tem našem praznovanju...«

Medtem ko bodo moški pomorili svoje moči na treh borilnih stozah v sukanih floretu in vodenju ostrine sablje...

pine. Borbe so bile zelo lepe in razburilive. Posebnih presenečenj ni bilo...

Medtem ko se bodo polfinalne borbe v floretu končane nočjo, pa bodo jutri na sporedu finalne borbe v floretu in sablji.

KVALITETNA UDELEŽBA Razon najboljših tekmovalcev in tekmovalci iz Maribora, Celjana in Ljubljane sodelujejo na tem turnirju tudi številni tekmovalci iz Zagreba in Beograda...

PO ŠTIRJE IZ VSAKE REPUBLIKE V predkolu za moške v floretu so bili tekmovalci razdeljeni v štiri skupine.

MLADINSKI NOGOMETNI TURNIR

Zagrizeni tekme za boljši plama

Ljubljana, 1. jul. Če smo ob začetku mladinskega nogometnega turnirja podudari, da so bile tekme nastopajočih enajstletarcev pravi užitek...

Rezultati II. kola: A skupina - Odrad: Vojvodina 1:1 (1:1), Lokomotiva: Branik 8:0 (3:0), B skupina - Ljubljana: Maribor 2:1 (1:1), Spartak: Rudar 4:1 (1:0).

BiH - SLOVENIJA

Ker pozajanja s CSR za gostovanje njihove državne reprezentance, ki bi nastopila proti Jugoslaviji v Ljubljani, niso imele uspeha...

Rezultati A skupine: Vojvodina - Branik 5:1 (1:1), Odrad - Lokomotiva 3:1 (1:0), Končni vrstni red: Odrad 5 (18:3), Vojvodina 5 (10:5), Lokomotiva 2, Branik 0.

Stalni državni reprezentant Marko Porenta pri lepo izvedenem skoku

V NEDELJO MEDREPUBLIŠKA NOGOMETNA TEKMA

BiH - SLOVENIJA

Do skakalnega dvoboja med Zagrebom in Ljubljano ni prišlo, ker gostje niso pripeljali s seboj skakalcev...

GOSTJE SO BILI BOLJŠI

Končno stanje po točkah - 111 : 79 za Zagreb

Za 10 let športa v svobodi je Plavalna zveza Slovenije privedla dvoboj mestnih reprezentanc Zagreba in Ljubljane v plavalni skokih in vaterpolu...

Senake, kjer je premočno zmagala Tominkova, in 200 metrov metuljček, kjer je v napeti borbi Zrimšek (kot gost) odpravil dobrega Volčanskga (Zagreb)...

Ljubljana 10:48,1, 4 x 100 m mešano Zagreb 4:59,9, Ljubljana 5:07,9. Rezultati skokov: ženske: 3-metrna deska (6 skokov): Rubinič

Po svečani otvoritvi se je začelo tekmovalje v plavalju. Prva mesta so v glavnem pobrali boljši Zagrebčani z izjemo 200 metrov pramo za

Po plavalnem dvoboju je bila tekma v vaterpolu, ki se je štela v dvoboj. Zagrebško moštvo je bilo boljše, ker so bili v njem izkušenejši vaterpolisti. Domači so se jim podvili po robu s tem, da so pomarjanje treninga in rutine nadomestili z borbenostjo...

Prizor z vaterpolo tekme Zagreb - Ljubljana

DRUGI VEČER - ZAGREBČANI SE BOLJŠI

Drugi večer plavalnega programa se je začel z disciplino 100 m hrbtno moški. Zmagal je brez težav najboljši zagrebški plavalec Jeger. Na splošno tudi drugi dan ni bilo kakšnih zanimivih borb...

SKAKALCI SAMO DOMAČI

Do skakalnega dvoboja med Zagrebom in Ljubljano ni prišlo, ker gostje niso pripeljali s seboj skakalcev. Tako so nastopili samo domači, katerim pa se je poznalo, da jim manjka še veliko, veliko treninga...

IZBIRNO TEKMOVANJE V KAJAK SLALOMU

Tacem, 1. julija. - Na zadnjem izbirnem tekmovalstvu so bili danes popoldne v Tacnu izbrani štirje reprezentanti in dve rezervi, ki nas bodo zastopali na svetovnem prvenstvu v kajaku-slalomu konec julija.

PRVENSTVO SLOVENIJE V TENISU

Prvi zmagovalec Truda Lovrec

Ljubljana, 1. julija. V nadaljevanju republiškega prvenstva v tenisu so se najprej končale predkvalifikacijske tekme...

MEDNARODNI TENISKI TURNIR

Trabert prvak Wimbledonu 1955

Wimbledon, 1. julija. (Tanjug). Ameriški teniški igralec Tony Trabert je zasedel prvo mesto na mednarodnem turnirju v Wimbledonu - neuradnem svetovnem prvenstvu.

Današnji in jutrišnji program

- Ob 8. uri: Nadaljevanje republiškega teniškega prvenstva na igriščih pod Cekinovicim gradom. Ob 8. uri: Nadaljevanje sabljanskega medrepubliškega troboja. Dvorana TVD »Partizan« Tabor. Ob 11. uri: Otvoritev I. turistično-sportne razstave na Gospodarskem razstavišču, Titova 50. Ob 15. uri: Balinarski turnir na igriščih pod Cekinovicim gradom. Ob 16. uri: Cestna kolesarska dirka najboljših jugoslovanskih vozačev. Start in cilj pred domom TVD »Partizan« Zg. Siska. Ob 16. uri: Nadaljevanje mladinskega nogometnega turnirja na Centralnem stadionu in »Ljubljani«. Ob 16. uri: Predvajanje športnih filmov. Kinematografska dvorana GR, Titova 50. Ob 17. uri: Nadaljevanje sabljanskega medrepubliškega troboja. Dvorana TVD »Partizan« Tabor. Ob 17.30: Namiznoteniški dvoboj Hrvaška - Slovenija (mladinci, članice in člani). Stokletna dvorana Direkcije železnice, Pražakova ulica. Ob 18. uri: SLAVNOSTNA SEJA ZVEZE ŠPORTOV SLOVENIJE V VELIKI FILHARMONIČNI DVORANI. Ob 20. uri: Nadaljevanje mednarodnega košarkarskega turnirja na stadionu »Ljubljana« v Siski. Ob 20.30: Baklada veslačev po Ljubljani skozi mesto. NEDELJA Ob 10. uri: Slavnostna parada članov športnih organizacij TVD »Partizan«, Zveze za konjski šport, strelski organizacij, planinskih društev, tabornikov in JLA, po Prešernovi, Gosposvetki, Titovi in Kardeljevi ulici do Trga revolucije. Ob 11. uri: Kolesarski kriterij po ulicah okoli Tabora. Start in cilj pred domom TVD »Partizan« Tabor. Ob 14. uri: Veslaška regata na Ljubljani (Spica). Ob 14. uri: Drušno jahanje in skakanje čez zapreke. Jahanica v Trnovem. Ob 15. uri: Nadaljevanje balinarskega četverboja na igriščih pod Cekinovicim gradom. Ob 15.30: Finale mladinskega nogometnega turnirja. Med omladi atletski troboj Zagreb - Celje - Ljubljana. Ob 17. uri: Medrepubliška nogometna tekma BiH - Slovenija. Vse na Centralnem stadionu ob Titovi cesti. Ob 20. uri: Zaključek mednarodnega košarkarskega turnirja na igrišču »Ljubljana« v Siski. Ob 20.30: Sportna akademija z zabavnim programom in plesom na prireditvenem prostoru GR, Titova 50.

II. MEDNARODNI SAHOVSKI TURNIR

Že v začetku nepopustljive borbe

Ljubljana, 1. julija. - Večina gledalcev I. kola mednarodnega sahovskega turnirja v Ljubljani je bila prepričana, da bo ing. Vidmar prekinjeno partijo z Bogdanovičem v nadaljevanju gladko dobil, kar se pa ni zgodilo. Bogdanovič je v borbi za remi uspešno v nekem trenutku presenetil nasprotnika in ga spravil v izgubljen položaj. Ing.

mu čni lahko uide v remi z večnim sahom. Karaklačić-ing. Vidmar 1:0 (41). V sicilijanski partiji Karaklačić-ing. Vidmar je bil uspešno odbil iniciativo črnega. V nadaljevanju partije sta prišla oba v časovno stisko, v kateri pa se je državni prvak bolje znašel. Partija je bila prekinjena v boljšem položaju za Karaklačića. Ing. Vidmar se je vdal brez nadaljevanja.

Turnir se igra dnevno od 15.30 do 20.30 ure, prekinjene partije pa dopoldne od 9.30 ure dalje. V nedeljo bodo imeli igralci prost dan. III. kolo: Padevski-Karaklačić 0:1 (61), Kieninger-Pirc remi (21), Udovčić-Puc remi (12), Stahlberg-Bertok prek. (48), dr. Paoli-Milič 1:0 (46), Robatsch-Persitz remi (35), Gabrovšek-Witkowski remi (30), Bogdanovič-Krivac 0:1 (38), Vidmar-Grošek prek. (42).

Državni prvak Karaklačić je že med vodečimi

Vidmar se je vdal v 48. potezi. Mojrski kandidat Krivec je vložil v prekinjeno partijo z Robatschem mnogo truda, da bi v nadaljevanju remiziral. Robatsch klub temeljiti analizi ni uspel uveljaviti premoč. Nasprotnika sta remizirala v 55. potezi.

VEČ VOLJE - PA BI SLO

Tunišče je kraj, ki je zelo znan po vsakoletnih konjskih dirkah. Ta šport je tod precej razvit, kar pa ne moremo trditi za ostalo telesnovzgojno življenje. V Tunišču vlada pravo mrtvilo. Ne razgibajo se niti učitelji, ki jih je v vasi precej. Mladina pa čaka, kdaj se bo kdo prebudil in začel z delom. Pa tudi sicer je mrtvo, kajti tudi v Kulturnem domu ni prireditve in je običajno zaprt. Če dodamo še to, da so domačini TVD »Partizan« kaj malo naklonjeni, smo povedali dovolj. Delati bi se pa dalo, če bi bilo na vse strani več volje. Zaenkrat pa tega ni.

DRUŠTVO »BREZ IMENA«

Povsod jih je mogoče videti, na vseh nastopih in tekmovaljih sodelujejo in dosegajo prav lepe uspehe. Delujejo že dve leti, pa vendar še niso imeli občnega zbora, da bi ustanovili društvo »Partizan«. To so mladi dijaki nižje gimnazije v Pucenoh, ki jih uspešno vodita upravitelj osnovne šole Vučak in učitelj Kulčan, pri tem pa jima pridno pomagajo še drugi učitelji. To je pravzaprav zanimiv primer, čeprav ne kažejo nobenega odpora do tega, da bi ustanovili društvo. Menda so v svojem delu preveč vneti in pri tem pozabijo na »uradne formalnosti«. Vsako leto imajo zelo dobro pripravljene nastope, uredili so si telovadišče ter igrišča za odbojko in košarko. Udeležili so se tudi zletov in Celju in Murski Soboti ter zaradi svoje delavnosti upajo tudi na uspešno pomoč pri občini, ki je začela graditi velik gasilski dom z dvorano. In tedaj se bodo še bolj razmahali. Le to se sliši malo čudno, da imajo Pucenoh svoje telesnovzgojno društvo, ki uradno še ni društvo in nimajo svojega imena.

NA OBISKU PRI DRUŠTVIH »PARTIZAN« MURSKOSOBOŠKEGA OKRAJA

Za konec še pri treh društvih

Zaključujemo torej »sturnejšo« po Pomurju, kjer smo marsikaj zvedeli. V naših opisih smo obdelali le najzanimivejše primere posameznih društev, ki se veselijo ob uspehi hin so zaskrbljena ob težavah. Tokrat se bomo pomudili še pri treh zanimivih primerih: pri zaspanih Tuniščanih, pri društvu »brez imena« v Pucenohi ter pri drugem »mestnem« društvu v Lendavi.

VEDNARI DELAVNI - UPRAVA »ZASPANA«

Za konec se pomudimo še pri drugem »mestnem« društvu, ki ima - enako kot v Murski Soboti - navdne ugodne pogoje za delo. To je TVD »Partizan« v Lendavi. Po številu pripadnikov je to društvo precej močno, saj šteje okrog 160 pripadnikov, pa vendar še niso imeli občnega zbora, da bi ustanovili društvo »Partizan«. To so mladi dijaki nižje gimnazije v Pucenoh, ki jih uspešno vodita upravitelj osnovne šole Vučak in učitelj Kulčan, pri tem pa jima pridno pomagajo še drugi učitelji. To je pravzaprav zanimiv primer, čeprav ne kažejo nobenega odpora do tega, da bi ustanovili društvo. Menda so v svojem delu preveč vneti in pri tem pozabijo na »uradne formalnosti«. Vsako leto imajo zelo dobro pripravljene nastope, uredili so si telovadišče ter igrišča za odbojko in košarko. Udeležili so se tudi zletov in Celju in Murski Soboti ter zaradi svoje delavnosti upajo tudi na uspešno pomoč pri občini, ki je začela graditi velik gasilski dom z dvorano. In tedaj se bodo še bolj razmahali. Le to se sliši malo čudno, da imajo Pucenoh svoje telesnovzgojno društvo, ki uradno še ni društvo in nimajo svojega imena.

Prilski smo torej na konec poti. Dolgo je bilo to »popotovanje«, za koga tudi ne. Toda vsa naša društva »Partizan« tekmujejo letos za pokal »Ljudske pravice« in prav je, da smo pogledali v severovzhodni del naše republike - v Pomurje, kjer so zelo razgibani v svojem delu. Torej dovolj. Telesnovzgojnemu društvu »Partizan« pa v spodbudo za bodoče: krepko naprej, vztrajno in požrtvovalno novim uspehom naproti!

Prilski smo torej na konec poti. Dolgo je bilo to »popotovanje«, za koga tudi ne. Toda vsa naša društva »Partizan« tekmujejo letos za pokal »Ljudske pravice« in prav je, da smo pogledali v severovzhodni del naše republike - v Pomurje, kjer so zelo razgibani v svojem delu. Torej dovolj. Telesnovzgojnemu društvu »Partizan« pa v spodbudo za bodoče: krepko naprej, vztrajno in požrtvovalno novim uspehom naproti!

Prilski smo torej na konec poti. Dolgo je bilo to »popotovanje«, za koga tudi ne. Toda vsa naša društva »Partizan« tekmujejo letos za pokal »Ljudske pravice« in prav je, da smo pogledali v severovzhodni del naše republike - v Pomurje, kjer so zelo razgibani v svojem delu. Torej dovolj. Telesnovzgojnemu društvu »Partizan« pa v spodbudo za bodoče: krepko naprej, vztrajno in požrtvovalno novim uspehom naproti!

Prilski smo torej na konec poti. Dolgo je bilo to »popotovanje«, za koga tudi ne. Toda vsa naša društva »Partizan« tekmujejo letos za pokal »Ljudske pravice« in prav je, da smo pogledali v severovzhodni del naše republike - v Pomurje, kjer so zelo razgibani v svojem delu. Torej dovolj. Telesnovzgojnemu društvu »Partizan« pa v spodbudo za bodoče: krepko naprej, vztrajno in požrtvovalno novim uspehom naproti!

Za občinski praznik v Polju pri Ljubljani tudi streli pripravljajo presenečenje. Do 4. julija, ko se začne slavnosti, bodo opravili vsa zemeljska dela na novem strelišču v bližini Sostra.

PLAVALNI KLUB ILIRIJA PRED ZAČETKOM TEKMOVANJ

Upanje na drugo mesto

Močna opora klubu so odlični skakalci — državni reprezentanti

Drugi slovenski predstavnik v I. skupini hrvatsko-slovenske plavalne lige je Ilirija iz Ljubljane. Pogled nazaj nam pokaže, da so iz tega kluba izšli plavalci velikih kvalit.

ZA ZAČETEK »NEZACELJENE« RANE

Toda že na začetku izvajanja tega sklopa so nastopile težave. Lansko leto je odstopil trener Brozovič in tako se je klub znašel pred zimskim treningom brez trenerja.

Zaradi odsotnosti Sovreta je pri metalurški ostali od standardne dvojice Sovre-Zvolkelj le slednja, ki je po dveh letih odmora ženi s povprečnim rezultatom zasedla peto mesto na državnem prvenstvu.

PLAVALKE — ŠIBKA TOČKA

Večje težave pa bodo pri sestavi ženske ekipe. Peščica starejših tekmovalk in nekaj mlajših brez tekmovalne rutine je vse, s čimer klub razpolaga.

V prostem slogu se bomo srečali z znanimi imeni Medved, Prohinar, Košak in Zupančič. Slednja bo z Zemanovo plavalna tudi hrabro. Vendar bo posebej vmes že pionirka Hočvarjeva, ki ju je lani skoraj dohitela.

SKAKALCI — MOČNA OPORA KLUBA

V ligi Ilirija lahko upa na drugo mesto v svoji skupini. Borbo za točko bodo namreč odločali tudi skakalci.

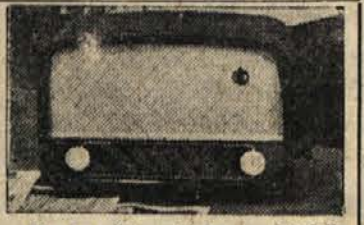
Hotel ROMAN VICKI BAUM Šangaj

193

Utrujen, moker in srečen se je bil vrnil Lung Yen domov, potem ko je več ur korakal vstric skavtov, ki so jim razkazovali mesto. Šele ko se je utrgal oblak, ko so se razbežali v majhne skupine in ko so jih naglo spravili v vagone vlaka, namenjenega iz Hongkewa v Kangwang, je sklenil vrniti se domov.

Športniki za »Dan rudarjev« v Trbovljah

Razen sindikalnih organizacij in kulturno-prosvetnih društev so v zavesah revirskih tudi športna društva pripravila primerne sporede, s katerimi bodo športniki proslavili »Dan rudarjev«.

Največjo izbiro radijskih aparatov in ostalega materiala vam nudi Radio Center - Ljubljana trgovsko podjetje na veliko in malo

GOSPODARSKO RAZSTAVIŠČE LJUBLJANA - TITOVA 50 OGLEJTE SI TURISTIČNO RAZSTAVO OD 2. DO 14. JULIJA 1955

OBIŠČITE III. ZLET ZDRUŽENJA TABORNIKOV SLOVENIJE

PROGRAM :

SOBOTA, 2. JULIJA, dopoldne: Tekmovanje v taborniškem mnogoboju. — Ob 20. uri: Javni taborni ogenj »Deset let v svobodi«.

in zatohlosti. Odkar je Yen videl tiste strašansko snažne skavte, so se mu odprle oči za nesnago. Ko pa je mrežo previdno snel, je z veseljem opazil, da je krojačeva žena pogrnila na posteljo oprano rjuho, in sklenil je spati na tleh, da bi postala postelja čista za sina.

Ko se je zbudil, je trajalo nekaj časa, preden se je ovedel. Z zaprtimi očmi je tipal po ojnih in pilnil pokonci, kakor je bil vajen. Vljudno pokašljevanje krojačeve žene ga je privedlo nazaj v sobo, v kateri naj bi stanoval njegov sin. Bil je ves prepoten, ko da je bilo njegovo naporno spanje delo, in urno se je obrisal z brisačo.

OB OBČINSKEM PRAZNIKU OBČINE ŽIROVNICA DNE 29. JUNIJA 1955 ISKRENO ČESTITAJO VSEM OBČANOM IN SVOJEMU ČLANSTVU TELE USTANOVE, ORGANIZACIJE, PODJETJA IN DRUŠTVA: OBČINSKI LJUDSKI ODBOR ŽIROVNICA

DNEVNE NOVICE

LJUBLJANSKI FESTIVAL OD 11. JUNIJA DO 14. JULIJA

NOCOJ OB 20.50 bo v novem letnem gledališču v Križankah predstava Hrističeve »Ohridske legende«. Izvajajo Opera SNG v Ljubljani. Dirigent: dr. D. Svava. Koreografa: Pia in Pino Mlakar.

Narodna in univerzitetna knjižnica. Velika čitalnica bo v poletnih mesečnih odprta od 8-12 in od 17-20, v sobotah od 7-14.

Druga letna skupščina Zveze inženirjev in tehnikov LRS bo v soboto, dne 2. julija 1955 ob 16 v dvorani hotela »Savinja« v Celju. Delegati strokovnih in terenskih društev vabimo, da se skupščine točno in gotovo udeležijo.

PREDAVANJA Slovenska Akademija znanosti in umetnosti in Drustvo inženirjev in tehnikov LRS vabita na predavanje, ki bo dne 5. julija ob 18 v predavalnici Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Ljubljana, Novi trg 3.

Čestitke Na geografski fakulteti je diplomirala Marica Moravec iz Vinice pri Crnomlju. — Čestitajo domači.

Vinko Strohsacku, offset-strojniku Umetniškega zavoda za litografijo, čestitajo ob njegovih 50-letni starostni tožnici in mu želijo še mnogo prijetnih in veselih uric med nami, kakor tudi v krogu svojih domačih.

GLEDALIŠČA

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE DRAMA Sobota, 2. julija ob 20: Shakespeare: »Romeo in Julija«. Gostovanje v Zagorju.

Ponedeljek, 4. julija ob 20: Galeworthy: »Okna«. Abonma T. Zaključek sezone v ljubljanskim Drami.

OPERA Sobota, 2. julija ob 20.30: Hristič: »Ohridska legenda«. Gostovanje Veronike Mlakarjeve, primabalerine Münchenske Opere. — V okviru III. ljubljanskega festivala v Letnem gledališču v Križankah. Izven.

Kjer je potrebna snaga. ČISTILNI PRAŠEK VERA edino vam pomaga.

RADIO LJUBLJANA

Dnevni spored za soboto, 2. julija Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 12.30, 15.00, 17.00, 19.30 in 22.00. 5.00-6.30 Dobro jutro, dragi poslušalci (Pester glasbeni spored) - vmes ob 6.30 Pregled tiska - 6.35 Pred mikrofonom so štirje fantje in Kmečka godba - 7.10 Zabavna glasba, vmes reklame - 7.30 Gospodinski nasveti - 7.40-8.00 Zabavna glasba - 12.00 Sprehod po starem Dunaju (lahka in operetna glasba) - 12.45 Zabavna glasba, vmes reklame - 13.00 Kmetijski nasveti: dr. Marijan Pavšič: Pravilno spravilo sena - zdrava živina - 13.10 Glasbeni mozak (pester spored operne in solistične glasbe) - 14.30 Turistična oddaja - 14.40 Slovenska narodna glasba (Prenos v Zagreb) - 15.15 Zleteli ste - poslušajte! - 16.00 Utrinki iz literature: Anton Vodnik: Svatovska pesem - 16.20 Iz oper in baletov - 17.15 Okno v svet: Kolonialisti govorijo Indoneziji - 18.15 Z narodno pesmijo v prijeten dopust - 19.00 Zabavna glasba - 19.30 Radijski dnevnik - 20.00 Zabaven sobotni večer - 22.15-23.00 Oddaja za naše izseljence (na valu 327.1 m). 22.15-23.00 UKV program: Plesna glasba - 23.00-24.00 Oddaja za tujino - na valu 327.1 m (Prenos iz Zagreba)

VESTI IZ TRBOVELJ

Zdravniško dežurno službo opravljajo od sobote ob 14. ure do ponedeljka do 7. ure dr. Vladimir Komorovski v splošni bolnišnici in ambulanti Zdravstvenega doma. Kino »Svoboda Dobrna« predvaja do ponedeljka ameriški film »Zaklad Sierre Madre«.

VESTI IZ MARIBORA

DEŽURNA LEKARNA Sobota, dne 2. julija 1955: lekarna »Studenti«, Gorkega ulica 18. SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE Sobota, 2. julija ob 20: Verdi: »Traviata« (z gostom). Izven. Direkcija Opere v Mariboru bo letos priredila pevsko tekmovalje, na katerem lahko sodelujejo vsi, ki znajo peti, in to amaterji in profesionalni pevci, ki bodo za uspele nastope tudi nagradjeni in kolikor zahtevajo potrebe po izpopolnitvi opernega kadra, nekateri tudi povabljeni za sodelovanje v Opere. Pevsko tekmovalje bo v nedeljo, 3. julija, in sicer predtekmovalje dopoldne ob 8. uri, glavno tekmovalje, ki bo tudi za javnost, pa ob 11. uri, ko bodo razdeljene tudi nagrade. Stroške teovanja nosijo tekmovalci sami. Vsi lepi glasovi vabljivi! — Direkcija Opere v Mariboru.

KINO PARTIZAN, sobota, 2. julija: Angliški film: »Preganjan do smrti«. UDARNIK: sobota, nedelja, ponedeljek: sovjetski barvni film: »Zvesti tovariši«.

V najlepših letih življenja in sredi požrtvovalnega dela se je pri izvrševanju službene dolžnosti smrtno ponesrečil tovariš

Alojz Terovšek šofer

Z njim smo izgubili vestnega člana kolektiva in iskrenega tovariša. Na zadnji poti ga bomo spremljali v nedeljo, 3. julija dopoldne na Raki pri Krškem.

Kolektiv, sindikalna podružnica in upravni odbor ZTP »Posavje«, Brežice.

in ni mu bilo treba kašljati. Najprej se je napolnil h kopalnišču, ki ni bilo daleč. Znotraj je bilo poslopje snažnejše od templja, in Yenu je bilo nekam tesno pri srcu. »Vroč kopal v veliki kadi samo zame,« je zahteval kljub temu. Mož rdečega obraza in do pasu nag mu je odkazal prostor, kjer je stala dolga, velika, novomodna porcelanasta kopalna kad, v katero je spustil iz stene kadečo se vročo vodo.

»Tudi milo?« »Kaj misliš, da sem svinja, da se bom kopal brez mila?« je vprašal Yen ne brez veličja, namesto da bi odgovoril. In mož je ostal sam s svojo kraljevsko kopaljo. Milo je dišalo sladkorno in prijetno in po vsem telesu se je odrgnil z njim v upanju, da se ga bo vonj prijel. Igral se je s penami na svojem telesu in se gledal, da bi videl, ali se je v teh dneh lenuharjenja in izobilja kaj zredil. Zdelo se mu je, da je debelejši, vsaj dovolj debel, da ga pred snom ne bo sram. Pomočil je brisačo v vročo vodo, jo ovil in se drgnil z njo, dokler mu ni zaplala vroča kri po žilah. Potem je odvil sveženj z obleko in se jel počasi in z užitkom oblačiti. Bilo je prvokrat v njegovem življenju, da je spoznal občutek svile na svoji koži — kajti rdečega atlasnega sukničja, ki ga je nosil na svečanosti svojega tretjega meseca, se seve ni mogel več spominjati. Zadržal si je hlače v gležnjih, potegnil telovnik čez obleko, se pokrnil in stisnil darilo pod pazduho. Celo na novo papirnato pahljačo rdeče barve veselja ni bil pozabil. Ko je hotel z umitimi rokami pospraviti umazane cape, so se mu zagnusile. Bile so polne mrčesa in srbeče nesagne in v nenadnem navalu samoveličja jih je Yen sunil z nogo v kot. »Mojo obleko lahko obdržiš,« je klical na pol nagemu možu, ki se je sukal po hodniku. Yenu se je v poletu tistega jutra zdelo, da je dosegel s tem brezglavim dejanjem še en prihranok, kajti zdaj možu ni bilo treba dati napitnine.

KINO »KOMUNA«
Ameriški film
»MOŽJE«
Tednik: »Filmske novosti št. 26.«
Predstave ob 16, 18 in 20 V glavni vlogi Marion Brando in Teresa Wright. Prodaja vstopnic od 9.30 do 11 in od 14 dalje.

KINO »SLOGA«
Ameriški film
Skrivnost Indijanke
Brez tednika. Predstave ob 16, 18 in 20. Ob 16 nastopa istega filma. V glavni vlogi Kirk Douglas in Elisabeth Threlkeld. Prodaja vstopnic od 9.30—11 in od 14 dalje, za matinejo pa od 9 dalje.

KINO »SOČA«: Ital. film: »Na konci meca«. Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20. V glavni vlogi Frank Lancaster in Maly Vitale. — Prodaja vstopnic od 15 dalje.
LETNI KINO »BEŽIGRAD«: Ital. film: »Na konci meca«. Brez tednika. — Predstava ob 20.45. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave.
KINO »LITOSTROJ«: Angleški barvni film: »Doktor v hiši«. Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom prve predstave.
JESENICE: »RADIO«: Ameriški film: »Skrivnost Indijanke«. Predstavi ob 18 in 20.
»PLAVZ«: Francoski film: »Zado-

voljstvo Pariza«. Predstavi ob 18 in 20.
LETNI KINO: Slovenski film: »Vena«. Predstava ob 20.30.
KOROŠKA BELA: Jug. film: »Krvava pot«. Predstava ob 18.
CELJE: »UNION«: Zaprto.
»DOM«: Ameriški film: »Trpljenje«. Predstavi ob 18.15 in 20.15.
KRANJ: »STORŽIČ«: Ameriški barvni film: »Lila«. Predstavi ob 18 in 20.
LETNI KINO »PARTIZAN«: Esemiera ameriškega filma: »Protiletalska zaščita«. Danes zadnjič. — Predstava ob 20.30.
»SVOBODA«: Francoski film: »Tri je šaljivci«. Predstava ob 20.

KINO »SISKA«
Ameriški film
SKRIVNOST SOBE 17
V glavni vlogi Edward G. Robinson, Paulette Goddard. Režija: Arnold Laven. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje.

KINO »TRIGLAV«
Ameriški film
SKRIVNOST SOBE 17
V glavni vlogi Edward G. Robinson, Paulette Goddard in K. T. Stevens. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje.

Protiperonosporna služba
Poročilo za dne 1. julija 1955
Srednja dnevna temperatura se je večeraj gibala med 17 in 20 stopinj Celzija, na Primorskem pa med 20 in 22 stopinj. Padavine nevihtnega značaja so zabeležili na Štajerskem 10 milimetrov, v Beli krajini 3 mm, v Gorjskih brdih 10 mm. Srednja relativna vlaga se je gibala med 70 in 80 %.
Napoved: Obveščamo vinogradnike Primorskega sektorja, da je bil zadnji rok za tretje škropljenje 1. julij.
Uprava hidrometeorološke službe

DROBNI OGLASI
DVOŠOBNO STANOVANJE z vrtom v Stožicah zamenjam za lepo trišobno kjerko v Ljubljani. Plahtnik, Stožanska 19.

KMETIJSKA ZADRUGA V SMARTNEM NA POHORJU
z o. j.
razpisuje
meso upravnika
Pogoji: daljša službena praksa s primerno šolsko izobrazbo. Plača po dogovoru.
Pismene ponudbe z dokumenti in s podrobnim življenjepisom je treba poslati najkasneje do 15. avgusta 1955
na KMETIJSKO ZADRUGO V SMARTNEM NA POHORJU

Sprejememo več
kvalificiranih delavcev vseh avtokaroserijskih strok ter več mizarjev in vajencev omenjenih strok z ustrezačo izobrazbo
OBRTNO PODJETJE
»ZVEZDA« - MARIBOR - Tržaška 6
M 348

Za novozgrajeno mizarstvo podjetje za proizvodnjo sobnega pohištva v Dutovljah pri Sežani razpisuje upravni odbor tale delovna mesta za:

tehničnega vodjo podjetja (lesni tehnik s posebno specializacijo)
šefa računovodske službe, finančnega knjigovodje, komercialista, sekretarja podjetja, tri mojstre ali tehnike (visokokvalificirane delavce), z dovršeno mojstrsko šolo za delovno in delovno pripravo,
blagovnega knjigovodje, kalkulanta, skladiščnika (veščega v manipulaciji z lesom, lesnimi izdelki in ostalim materialom za pohištvo)
tehnik ali mojstra (za delo pri sušilnici) **izprašanega kurjača in pomočnika** (za centralno kurjavo)

Pogoji: Za vsa delovna mesta je potrebna ustrežna strokovna oziroma šolska izobrazba ter po možnosti specializacija in praksa za samostojno opravljanje poslov. Podjetje bo eventualno nudilo možnost specializacije.
Plača in nastop službe po dogovoru. — Zaželen rok za prijave je 30. julij 1955. — Prošnji je priložiti opis dosedanjega dela in dokaze o strokovni usposobljenosti.
Prijave je poslati na naslov:
»MIZARSTVO« - DUTOVLJE - p. Dutovlje
2412

Jadranski sejem
SPLIT OD 10.—18. SEPTEMBRA 1955
Prijave za sodelovanje do 10. julija Upravi sejma: Split, poštni predal 161
2115

Pozor! Pozor!
OBVEŠČAMO VSE INTERESENE, DA OD 1. JULIJA 1955 DALJE PREVZEMA
OBRAT TEHTNIC
MARIBOR - Plinarniška ulica 17
V POPRAVILO VSE VRSTE TEHTNIC
NEUPORABNE UTEŽI PA VAM ZAMENJA PRODAJNI ODDELEK NA ŠENTILJSKI CESTI 42
INDUSTRIJA KOVINSKIH IZDELKOV
»IKI« - MARIBOR
M 349

VOJNA POŠTA 7250/27 - ZAGREB
BO IMELA DNE 21. JULIJA 1955 OB 9. URI V SVOJIH PROSTORI
PRVO JAVNO LICITACIJO
in sicer:
Novo mesto - LR Slovenija
PRORAČUNSKA VSOTA 80.000.000 DINARJEV
rok dograditve do strehe 31. december 1955, popolna dograditev pa do 31. oktobra 1956.
Elaborate lahko dvignete s pismeno zahtevo zainteresiranega podjetja v vojnem gradbenem odseku, Ljubljana, Metelkova ulica 2, kjer lahko dobite tudi vse druge informacije v zvezi s to licitacijo.
Sama licitacija bo zgoraj določenega dne in ure v prostorih Vojne pošte 7250/27 - Zagreb, Stančičeva 4/II, soba 14. — Pravico do licitiranja imajo vsa registrirana gradbena podjetja.
Podjetje mora v svoji ponudbi opisati, kako je prekrbljeno z glavnim gradbenim materialom.
Vsako podjetje, ki licitira, ima obveznosti do investitorja v roku 20 dni.
Ponudbe z vsemi prilogami sprejema komisija za licitacijo te vojne pošte do določenega dne in ure.
IZ PISARNE VOJNE POŠTE 2750/27 - ZAGREB
2163

Mk MAGNOHROM INDUSTRIJA VISOKOVATROSTALNOG MATERIJALA
Kraljevo

nujno potrebuje
kot prenos osnovnih sredstev ali s plačilom vrednosti

- čeljustni drobilec tipa »Blacke« kapacitete 10 do 15 t/h, vhodna granulacija 300 do 400 mm;
- čeljustni drobilec tipa »Dodg« kapacitete 5 do 10 t/h, vhodna granulacija 100 mm;
- valjni mlin premer valjev 600 do 800 mm;
- valjni mlin premer valjev 500 do 700 mm;
- transporter z gumijastim trakom, širina 400 do 500 mm, dolžina 30 do 40 m;
- več pokretnih transporterjev z gumijastim trakom, širina 200 do 400 mm, dolžina 6 do 10 m;
- rezkalni stroj delovna dolžina okrog 800 mm;
- stružnica delovna dolžina do 4 m, višina konic 400 do 500 mm;
- stružnica delovna dolžina do 1,5 m, višina konice 150 do 200 mm;
- krožno žago za rezanje kovin, 350 mm Ø;
- stroj za ostritev gladalnikov;
- brusilni stroj za radialno brušenje notranjih in zunanjih površin z maksimalnim radijem P = 800—1000 mm;
- karusel stružnico z delovnim premerom do 1500 mm;
- registrirni mikropirometer za 700 do 2000° C;
- registrirni ardometer za 700 do 2000° C;
- 10 pirometrov Pt-PtRh dolžine 1200 mm, z zaščitnimi cevmi;
- 2 registrirna aparata za merjenje pritiska plina (generatorskega plina);
- 4 termometre za merjenje temperature zmesi para-zrak;
- 4 termometre za merjenje temperature generatorskega plina;
- 2 termohigrografa;
- 2 vlečna noža;
- več paromerov in vodomerov;
- več tehtnic z registrom (avtomatskih in polavtomatskih)

PONUDBE S TOČNIM OPISOM — TEHNIČNIMI PODATKI IN POGOJI ODSTOPA JE TREBA POSLATI NA NASLOV:
»MAGNOHROM« - nabavni oddelek - KRALJEVO
1150

PODJETJE V GRADNJI
ZELEZARNA
»Boris Kidrič«
NIKSIC
potrebuje
večje število tehnikov
strojne in metalurške stroke, kakor tudi tehnike kemične in električne stroke za delo v valjarnah in jeklarni te železarne
Sprejeti kandidati bodo najprej poslani na prakso v neko jugoslovansko železarno, kjer bodo ostali dve leti.
Po vrnitvi v Nikšić bodo razporejeni pri železarni na delo po izmenah, v valjarnah in jeklarni.
Kandidati naj prošnji za napolnilo na prakso prilože izjavo o svojem dosedanem delu ter druge življenjepisne podatke.
V poštev prihajajo samo tehniki z urejeno vojaško obveznostjo.
Plača po pravilniku za kadre te železarne.
Ponudbe pošljite na naslov:
Železara »Boris Kidrič« Nikšić
1181

ELEKTRIČNA CENTRALA
PODRAVSKA SLATINA
(LR Hrvatska)
proda
ladijski Diesel-motor dvotaktni, znamke Skandia motor, jakosti 70 ks, 375 o/min, pokvarjen;
ladijski Diesel-motor štiritaktni, jakosti 140 ks, 340 o/min, z deli, pokvarjen.
Interesenti si lahko ogledajo stroje vsak dan od 6 do 14, samo naj javijo svoj prihod najmanj dva dni prej.
1163

TOVARNA TEHTNIC - CELJE
potrebuje
za delo v računovodstvu in delo v komerciali več oseb
z dovršeno srednjo ekonomsko šolo in dve leti prakse ali nepopolno srednjo šolo in najmanj pet let prakse;
za delo v konstrukcijskem oddelku tehnične risarje in 7 vajencev
za ključavničarsko stroko.
Nastop službe takoj! • Plača po tarifnem pravilniku!

KOMISIJA ZA RAZPIS DIREKTORSKIH MEST PRI OKRAJNEM LJUDSKEM ODBORU - POSTOJNA
RAZPISUJE
na podlagi 90. čl. Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov (Uradni list FLRJ št. 51/53)
mesto direktorja
a) za Kovinsko obrtno podjetje »LIV« - Postojna
b) za Mizarstvo podjetje - Stari trg pri Raketu
Pogoji:
pod a): strojni tehnik s srednjo tehnično šolo in najmanj 3-letno prakso v vodstvu kovinskega podjetja;
pod b): mizarški mojster z najmanj 5-letno prakso v vodstvu mizarkega podjetja.
Kandidati naj pošljejo svoje ponudbe na
Okrajni ljudski odbor - Postojna (komisija za razpis direktorskih mest)
najkasneje do 4. julija 1955 z opisom strokovne in šolske izobrazbe ter dosedanje zaposlitve.
2414

PODMORSKI KABEL

med ZDA
in Veliko
Britanijo

Z njim bo omogočena med obema deželama zanesljiva telefonska zveza

V New Jerseyu, v Ameriki, so zgradili moderno cestno vozlišče z nadvozi in podvozi, ki je dolgo 150 km

V začetku julija bo začela posadka angleške ladje za polaganje pomorskih kablov »Monarch«, največje te vrste na svetu, spuščati podmorske kabla v severnem Atlantiku, ki bodo priključili Severno Ameriko z Veliko Britanijo po podmorskih telefonskih progah. Brzojavni kabel prek Atlantika so položili že leta 1866, radiotelefonska zveza pa je bila upostavljena leta 1927. Toda po prvi telefonski pogovori niso bili možni, druga pa je odvisna od vremena in ionosfere. Sele z novim kablom bo omogočena med ZDA in Veliko Britanijo stalna in zanesljiva telefonska zveza.

Posadka »Monarch« bo položila prvih 347 km kabla od Clarenvilla na Novi Fundlandiji na dno morja in pritrčila na koncu plutovino. Potem se bo ladja vrnila v Veliko Britanijo in nato vorila 1818 km kabla, ki ga je izdelala neka angleška tvrdka, ustanovljena izključno za izdelovanje kablov. Na mestu, kjer je zapustila posadka plutovino na koncu prvega dela kabla, bo v svoji delavnici na ladji spojila drugi del kabla s prvim, potem pa bo ladja odplula naprej, da bo posadka spuščala kabel proti Rocall Banku v dolžini nekaj 500 morskih milj (926 km) od obale Škotske. Tudi na koncu drugega dela bodo pritrčili h kablu plutovino. V septembru bo posadka angleške ladje položila na morskno dno še zadnji del kabla. Jeseni, ko vreme ne bo več ugodno, bodo dela prekinili do prihodnjega poletja.

morske zveze in Britanske vzhodne telefonske in brzojavne službe ministrstva za pošte in brzojav.

Kable bodo izdelali večinoma v Angliji. Zanje bodo potrebovali 2700 ton bakra, 1400 ton politena (za izolacije), 11.000 ton železne žice, 1800 ton jastušnih vlaknen in 2.184.560 m bombažne tkanine. Naprave za ojačenje bodo izdelane v kable v presledkih. Kable bodo položili v globino 3,2 km in vzdržati bodo morali pritisk 2,5 tone na 2,5 cm. Tako bo na morskem dnu 400 radijskih žarnic in 10.000 električnih sestavnih delov. Po mnenju strokovnjakov naj bi vsa ta oprema vzdržala najmanj 20 let.

Naval na šoferski poklic

Na vprašanje nekoga poslanca v Spodnjem domu, zakaj morajo prosilci čakati najmanj dva meseca, da pridejo pred komisije za šoferske izpite, je odgovoril angleški minister za promet, da je bilo v začetku letošnjega leta v Londonu 25.280 kandidatov za šoferje, spomladi pa je naraslo njih število na 32.299. Tolikšnemu navalu pa izpitne komisije niso kos.

MALI LEKSIKON

Kako spoznavajo popravljen filatelistične znamke? Kje so največja ležišča jantarja?

Odkrivanje popravljenih filatelističnih znamk je cela tehnika. Treba je namreč prebrati, da bi poškodovane znamke dragocenih serij popravili in prodali dražje, kakor so vredne. Znamke je možno popraviti, če so zatržane, če so na njih praske ali tenka mesta, če jim manjkajo zobci, če so na njih mastni madeži ali barva za žigovanje. Najpreprostejši način, da ugotovimo, ali je znamka nepoškodovana, je, da jo položimo v toplo vodo, v kateri se popravljeni del loči od originala. Spretni poklicni filatelisti pa uporabljajo pri tem kremenovo luč, ker povzroči ultravijolični žarki na popravljenem delu pojavem drugačne svetilkanje.

Največja ležišča jantarja v naravi so na obali Baltskega morja in tako imenovani smodri zemlje. Tam so plasti jantarja pod morsko gladino debele več metrov. Razburkano morje jih izpodjeda in meša jantar na obalo, kjer ga ljudje pobirajo in odvažajo v delavnice. Jantar je kristalizirana fosilna smola, navadno prozorna, rumena ali rdečkaste barve. Uporabljajo ga za izdelovanje nakita in okraskov.

Starodavno mesto Salamis bo iskala angleška znanstvena odprava

Angleška znanstvena podvodna odprava se pripravlja na pot na Cipru, kjer bo 5 mesecev iskala ... dnu morja starodavno mesto Salamis. To je prva odprava te vrste. Ukvarjala se bo z biološkimi in botaničnimi raziskavami. V njej bo 7 članov angleškega Kluba podvodnih raziskovalcev in večina bo začasno opustila svoj poklic, da se bo udeležila te odprave in finansirala načrt. Vodila jo bo mlada znanstvenica Morris Welham in Harold Sochart. Prvega je 26, drugega pa 27 let. Z odpravo pojde nek 27-letno deklet. Najmlajši član pa je star šele 18 let.

razen tega pa bo raziskovala tudi morje okrog Cipra in na drugih področjih Sredozemskega morja. Pobudo za to odpravo je dal oblastni podvodni klub na Cipru, katerega pokrovitelj je poveljnik kopenske vojske za Srednji vzhod general Keightley, predsednik pa podpolkovnik Adams. Člani kluba so sami oficirji.

Vojaški potapljači so našli v bližini Cipra na morskem dnu zanimive ostanke starodavnega mesta, med drugim kip mlade ženske v terakoti, izvirajoč iz 6. stoletja pred našim štetjem. Potapljači so prinesli z morskega dna tudi vrče za vino in druge lončarske izdelke. Na dnu morja so našli tudi pločnik dvorišča in dele starega pristaniškega pomola. Vse to so izročili muzeju na Cipru.

Zanimanje za to znanstveno odpravo je zlasti veliko v Angliji. Glavni ekipi se je prijavilo mnogo potapljačev, ki bi radi znanstvenikom pomagali, ko bodo iskali ostanke starodavnega mesta.

Žrtve sončnega mrka

Izredno dolgi sončni mrk, ki so ga opazovali ljudje v ponedeljek teden nad Južno Azijo, je terjal samo na otoku Ceylonu več tisoč žrtev. Mnogi ljudje so si začasno pokvarili vid, ker so vzlic svarilom opazovali začetek in konec mrka s prostim očesom. Več tisoč ljudi se je zastrupilo, ker so pili iz kokosovega mleka in raznih mazaških

zdravil čarobno sestavljeno piščajo, ki naj bi jim med sončnim mrkom posredovala lepoto, modrost, življenjske moči in zdravje. Prebivalci Ceylona so namreč še zelo praznoverni. Mnogi ljudje so tudi nasledili sleparjem, ki so znanj izkoristili sončni mrk.

Z umetnim satelitom se ukvarja

Nemški strokovnjak za dirigirane izstrelke prof. Herman Oberth je izdelal načrt umetnega zemeljskega satelita, ki bi krožil nekaj tisoč kilometrov nad našim planetom. Ukvarja se tudi z načrtom, da bi z zemlje izstrelil velikansko vbočeno zrako, od katerega bi se odbijali sončni žarki. Tako bi po Oberthovem mnenju lahko spreminili podnebje nekaterih področij.

Počastitev spomina dr. Economa

Ustanovitelju modernega proučevanja možganov in prvemu upravniku dunajskega inštituta za topano sodobne medicine prof. dr. Constantinu Economu so na Dunaju odkrili spominsko ploščo. Prof. Economo je odkril »evropsko spalno bolezen« (encephalitis lethargica) in posredoval znanosti važna dognanja o spinalnem mehanizmu in središču za urejanje spanja v človeških možganih.

Načrt Sueskega prekopa na papirju

V Trientu so se zbrali ondan na kongresu strokovnjaki iz različnih dežel, da bi počastili spomin na avstrijskega inženirja Luigija Negrellija. Minilo je namreč sto let, odkar je Negrelli izdelal podrobne načrte o Sueskem prekopu. Tri leta pozneje je umrl. Leto dni po njegovi smrti je začel Francoz Lesseps graditi prekop po Negrellijevih načrtih. Na kongresu so pokazali udeležencem originalne Negrellijeve načrte.

Na sliki vidite robota »Anatola«, ko se pripravlja, da bo po stopnicah stopil v letalo, ki ga bo odpeljalo v Rim na kongres elektromehanikov. Znanstveniki bodo prav gotovo občudovali njegove tehnične sposobnosti

Zanimiva filatelistična razstava v Londonu

Med filatelisti vsega sveta je vzbudila veliko zanimanje vest, da je Kraljevo filatelistično društvo v Londonu priredilo razstavo znamk, ki jih je tiskala tvrdka Thomasa De La Ruba za 120 držav. Ta tvrdka je znana po vsem svetu po svojih znamkah in bankovcih. Mnogi strastni filatelisti so obis-

kali razstavo že prve dni. Odprta je bila do 18. junija.

Se nikoli ni bilo filatelistične razstave, na kateri bi bile razstavljene znamke iz 12 dežel. Vrednost v Londonu razstavljenih znamk je znašala 50.000 funtsterlingov ali 42 milijonov din. Pred sto leti je Jean Ferdinand Joubert de la Ferte, sloveči francoski graver, strokovnjak za reliefno graviranje znamk, izdelal prvo poštno znamko za omenjeno tvrdko. V Londonu je razstavljenih 10 takšnih znamk.

Ustanovitelj tvrdke je bil francoskega porekla. Leta 1832 je dobil od angleškega kralja Viljema IV. patentno pravico za izdelovanje igralnih kart. Leta 1833 je sklenil pogodbo za tiskanje takšnih znamk, dve leti pozneje pa so mu predlagali, naj bi tiskal poštne znamke. V službo je sprejel omenjenega graverja, ki je graviral podobo kraljice Viktorije na znamki za štiri penije. S to znamko se je začela dolgoletna povezanost imena De La Ruba s tiskanjem znamk. Tvrdka je tiskala angleške znamke od leta 1855 do 1910 in celih 71 let je zalagala z njimi Indijo. Poštne znamke je pošiljala tudi v druge dežele.

Med vojno so nemške letalske bombe porušile to tiskarno v vzhodnem delu Londona. V ruševinah so

našli še nekaj redkih znamk, ki so prišle na razstavo. Velika privlačnost je bila zbirka 400 znamk po 5 centov, natisnanih za Konfederacijo ameriških držav leta 1862. Prvo pošiljko je zaplenila vojska Ameriške zveze, druga se je prebila skozi blokado in na 5 milijonih teh znamk je podoba Davisa Jeffersona. Te znamke so krožile v Ameriki več let. Zanimiva je bila na razstavi tudi časna dvojna znamka iz leta 1894 za frankiranje odgovora na pismo, poslano v tujino. To znamko je bilo moč odlepiti, uveljavila se pa ni.

»Zdaj pa je že zadnji čas, da odhitim k ženi s sladoledom.«

Razumljivo brez besed

SONČNA OBALA

PIŠE: GUSTAV GUZEJ
RIŠE: MILAN BIZOVICAR

127. Taborni ogenj je ugašal. »Še neka minuta in ta ogenj bo dogorel,« je spregovoril taborovodja Južnih. »V naših srcih pa bo še živ plamen tovarništva, ki smo ga prižgali ob vsem lopotem preteklih dni.« »Hvala vam za vse lopo, za vsako toplo besedo in za vse tovarništvo,« se je v imenu Sovernih zahvaljeval Pavle. Povsem tiho, šepetu vetra podobno se zapeli: »Noč je že...« in potem so se v gručah posamezne sence zgubile v noč. Miha in Rado sta spremila Tinco prav do njegovega taborišča. »Srečno, fanta,« je oboma podala roko. Ko sta že odšla, je še zaklicala za njima: »In ob lotu se spot vidimo na sončni obali!«

128. Tabor pri Sedmerih studencih je naslednje jutro oživel prej kot po navadi. Ko so začeli podirati šotore, sta bila Miha in Rado mrka. Zdelo se jima je, da se podira neka lepega, za kar ne veš, če se bo še kdaj povrnilo. Tam, kjer so prej stali šotori, je bil kmalu le še kup prtljage, platneno naselje je zgnilo, kot da ga je uničil hud potres. Proden so bili nared za odhod, so se enkrat obšli vsa prostora, ko da se poslavljajo od spominov in doživljenj treh tednov. Potem pa so naložili vse na čolne in se odpeljali proti mestu na spodnjem koncu jezera.

129. »Teško mi je, da že odhajamo,« je spregovoril Miha; »zdi se mi, ko da smo šele včeraj prišli.« Rado ni rekel nič in je vstrajno premikal vesla. Iz Komarjevega tabora so jih opazili. Začeli so jim mahati in signalizirati: »Na svidenje!« Oba fanta sta med desetminutni rok opazila rdečo ruto. Z zamahom vesel sta vrnila pozdrav. Vse manjši so bili videti Komarjevi, vse bolj se je oddaljeval severni breg. Prilivec se je kopal v razkošju sončnih žarkov in pod njim je vsa v soncu zasijala Sončna obala. »Zaostala sva,« je opomnil Rado in oba sta krepkejo zagrabila za vesla.

Konoc